

iznaja vsak četrtletnik in večja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., pol leta 12.50 din., četrtletnik 6.50 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 5. Listi se dopošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopis se ne vrača. Upravištvu sprejema naročila, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Napisane reklamacije so pooblašene.

Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.433. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

35 številka

MARIBOR, dne 16 avgusta 1928.

57. letnik.

Dr. F. K. L.

Katoliški shod.

Le še dober teden nas loči od V. katoliškega shoda. «Slovenski Gospodar» je v zadnji številki objavil podoben spored, ki priča, kako obsežno in važno delo se ima izvršiti na shodu. Mnogolično je človekovo udejstevanje, vsaka njegova panoga ima svoja pravila in je v gotovem pogledu avtonomna, toda vsemu delu je lastno to, da ga izvršuje človek kot človek, t. j. kot razumno in s svobodno voljo obdarjeno bitje, ki ima kot tako za svojo vest najvišje zakone, in to so versko-nravnna načela, ki dajejo neposredno ali posredno smer vsemu našemu delu. Ona posvečujejo človeško delo, ga spajajo v celoto, ustvarjajo harmonijo v raznoličnosti, izenačujejo nasprotstva, so vez v notranjem življenju posameznika in v življenju družbe. Iz tega je razvidno, da je

katoliški shod potreben,

ker je potrebno pregledati vse mnogolične naloge, ki jih imamo kot posamezniki in kot člani družbe, in presoditi, kako naj rešujemo te naloge v smislu katoliških versko-nravnih načel. Le poglejte spored posvetovanj, ki so bodo vršila v odsekih v ponedeljek in torek, dne 27. in 28. avgusta. Koliko vprašanj, eno važnejšo kot drugo! In vse to so vprašanja, ki zadevujejo svet, ki jih je treba motriti z versko-nravnega stališča! Kdor bi mislil, da je katoliški shod nepotreben, bi samo dokazal, da še o vseh teh vprašanjih nikdar ni resno razmišljal in se zato tudi ne zaveda njih teže.

Velike so naloge, ki jih imamo vršiti v življenju kot zasebniki, kot člani Cerkve, kot sinovi naroda, kot državljani. Zato je treba vztrajnosti, za vztrajnost pa svetega navdušenja.

In tega si hočemo dobiti na katoliškem shodu. Tam bomo videli, kako se dajo vsa težavna vprašanja na temelju večno veljavnih načel naše katoliške vere zadovoljno rešiti v prid posameznikom in skupnosti. Ob enem po bo katoliški shod pokazal, kakšna silna armada nas je, ki imamo isto prepričanje, delamo v isti smeri in ta pogled podžiga nam pogum.

S shodom v Ljubljani pa še ni vse opravljeno. Poglavitna stvar pride, in to je

delo po smernicah, ki jih bo katoliški shod začrtal.

Govori, referati, resolucije kat. shoda morajo biti po shodu predmet razprav in razmišljanj v vseh naših raznih organizacijah, da postanejo skupna društvena last in življenska sila. Na delo krščansko: Z Bogom za narod!

V soboto teden se bodo začele v Ljubljani zbirati množice. Naj napolnjuje vse zavest, da se zbirajo za ve-

liko delo; naj duh Kristusov vodi posvetovanja katoliškega shoda, naj božji blagoslov spremlja naše poznejše delo, da bo uspevalo v pravi blagor posameznikov, v srečo slovenskega naroda in jugoslovanske domovine.

Ministerske izjave.

Večina vladnih članov je na počitnicah in nič se prav ne ve, kje je ta ali oni. Pašič se je posebno skrito in tajno odpeljal iz Beograda. Napovedal je bil ministersko sejo, ko so pa pozvani ministri prišli, je bil Pašič že bogzna kje in nadomestoval ga je prometni minister dr. Velizar Jankovič. Da bodo ministerske počitnice še bolj tajne, so par dni po Pašičevem odhodu začeli govoriti po Beogradu o nekem poskusu atentata na Bledu, ko se je to izkazalo kot izmišljeno, pa o važnih konferencah, ki naj bi jih imel Pašič v Parizu in v Lozani. Pašič je tiho odšel in vse je sedaj tiho glede njegovih počitnic.

Zunanji minister

je pa dal pred svojim odhodom razne izjave glede zunanje in notranje politike. Najprej je povdarjal, kako soglasnost in slogo je pokazala mala antant, to je Češka, Rumunija in Jugoslavija na konferenci v Sinaji. Glavni predmet te konference je bila Madžarska. Angleži ji hočejo izposlovati mednarodno posojilo in države male antante so morale k temu zavzeti svoje stališče. Če Angleži nekaj hočejo, potem to tudi izvedejo in tako so države male antante hočeš-nočeš-moraš soglašale s tem, da se mednarodnega posojila Madžarski ne da preprečiti in da se bodo morale vojnoškodninske terjatve postaviti na drugo mesto. Z lepimi besedami o soglasju hoče minister očividno prikriti, da smo med dvema stoloma in da je v sami mali antanti več različnih želja kot pa skupnih. Češki in Jugoslaviji bi bila dobra močna Rusija, Rumuniji pa ravno narobe. Veliko vprašanje je nadalje, kakšna skupnost vlada med Jugoslavijo in Rumunijo v pogledu na politiko Italije in kako se vjemajo nazori glede Bolgarije ter kako bi se obnašali ti dve državi, če se z obnovo Turčije načne kakšno kočljivo vprašanje na Balkanu. Zunanji minister se mora zavedati, da vodijo Angleži drugačno politiko kot pa Francozi in da se bo treba odločiti za London ali pa za Pariz. Kaj pomagajo vse lepe in doneče zunanjepolitične izjave, minister bi si jih lahko prihranil in boljše in koristnejše bi storil, če bi se že vendar enkrat začel ravnati po narodu in po njegovih pravih zastopnikih. Dobil bi najboljše nasvete, kakor je n. pr. dr. Korošec, da naj se namreč naša vlada nikamor preveč ne veže, dokler je še vse nesigurno. Kaj morejo male in na vse strani odvisne države storiti drugega nego da v pravem času uganejo,

kdo utegne prevladati in se, ko treba, brž na njegovo stran postaviti, dotéj pa čakati in previdno prežati na pravi trenutek?

Pa kako naj minister dobro krmari v svetovni politiki, ko pa lastno državo deli na Srbijo in na «nove kraje» ter trdi, da ti novi kraji nimajo političnega razuma in politične vzgoje ter da so polni avstrijskega duha. To je izjavil minister takoj po konferenci z državniški Rumunije, ki ima tudi «nove kraje», in Češke, ki je sploh iz samih novih krajev in bi morala biti po beograjskem mnenju polna avstrijskega duha. Razumljivo je, da je taka izjava, ki proslavlja Srbijo ter podcenjuje vse, kar ni srbsko, škodljiva najprej naši državi, potem pa dobrim odnošajem v mali antanti in bolje bi bilo, če bi tudi zunanji minister lepo tiho odšel na počitnice.

Notranji minister

je pa v Beogradu in daje tudi izjave. Najprej je zatrdil, da se naše notranje razmere boljšajo od dne do dne. Na čem to opazuje, nam ni zrano. Povedal je sicer, da se je po južni Srbiji že veliko komitov ali razbojnikov predalo oblasti, pozabi pa omeniti, da vene ali razpisni na hajduške glave silno rastejo in da so pri mnogih poskočile od 5000 kar na 50.000 dinarjev, pozabil je na špijone, ki se v Beogradu in po južni Srbiji razkrivajo v vedno večjem številu in mesto da bi obsodil bratomorno strast, katero so temni in plačani elementi zasejali med mladino, še povdarja, da je naša mladina zelo navdušena — en del v Orjunu, drugi v Srnao (srbski nacionalisti), tretji v Hanao (hrvatski nacionalisti), — a da bi bilo še najbolje, če bi se vsi navdušeni omladinci, katerim mi pravimo fašisti, skupno in složno navdušili — za kraljevino SHS. Minister govori o državi, misli pa na vlado in največ so pač oni vredni, ki so navdušeni za vsako protiljudsko vlado, pa naj-sibo radikalno-demokratska ali pa samoradikalna.

Drugi ministri

pa ne dajejo izjav, temveč izvršujejo na tihem pripravljene protiljudske nakane. Tako dobimo do 100odstotno podražitev železniških tarifov, dane obljube se brezvestno kršijo in teptajo ena za drugo, lačnim se grozi z bajoneti, izdajalci pa dobivajo vedno večje nagrade. Tako se dela, ministri pa dajejo izjave, kot bi bilo vse v največjem redu in zadovoljstvu, beograjski politiki pa v vsakem oziru prvi in najsposobnejši na svetu. Mogoče res tako mislijo ter sami sebi to verjamejo, a največji revež je ta, ki sam sebe vara. Naši ministri bi se pač lahko iztreznili, saj čujejo že od vseh strani resne opomine in nasvete. Tako je neki svetoznani pisec in novinar primerjal Češko in našo državo ter izjavil, da so na Češkem najsposobnejši na krmilu, pri nas v Jugoslaviji pa v opoziciji ali pa tako potisnjeni na

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje).

Sarraška četa je bila že vsa zunaj v puščavi. Kamele so stale v zaledju, po štiri skupaj privezane, vojaki pa so ležali razkropljeni v dolgi redki črti in krožki sivkastega dima so spremljali prasketanje pušk, kateremu so beduini malomarno in brezuspešno odgovarjali.

Toda gruča dervišev in dolga vrsta sarraških strelcev ni bil glavni predmet zanimanja za naše gledalce.

Daleč zunaj v puščavi so jezdili trije eskadroni kamelarjev iz Wadi Halfe —. Naglo so prišli bliže in v primerni oddaljenosti se je vsa kolona razgrnila v obsežen polkrog. Derviši so bili med dvema ognjema.

«Glejte, glejte!» je vzkliknil polkovnik in kazal na derviše.

Njihove kamele so vse hkrati pokleknile, derviši so poskakali v pesek. Vsem na čelu je bil vitek, ponosen Arabec, ki ni mogel biti nihče drug ko Ali Wad Ibrahim. Za trenutek so ga videli, da je klečal in molil. Nato pa je vstal, vzel neko reč izpod sedla in jo premišljeno razprostrl po pesku ter stopil nanjo.

«Pogumen mož!» je dejal polkovnik. «Stopil je na svojo ovčjo runjo —!»

«Kaj pomeni to?» je vprašal Stuart.

«Vsak beduin ima ovčjo runjo pri sebi na sedlu», je razlagal polkovnik. «Če vidi, da je njegov položaj brezupen, pa je vkljub temu odločen, se boriti do smrti, tedaj vzame svojo runjo, stopi nanjo in se bori, dokler ne pade —. Borili se bodo, kolikormogoče drago bodo prodali življenje, pa genili se ne bodo z mesta.»

Krvava igra spodaj na peščenem pozorišču se je naglo bližala koncu. Od vseh strani so pokale puške na neuklonljive beduine, krog dima in ognja jih je obdajal. Odgovarjali so, kolikor so mogli. Mnogo jih je že ležalo mrtvih v pesku, kar pa je bilo še živih, so

neustrašeno in mirno vlagali naboje in streljali. In dobrih dvanajst kamelarjev je ležalo v pesku in pričalo, da zmaga Egipčanov ne bo po ceni.

Pa bojni rog je zapel pri serraški četi in drug v četi iz Halfe mu je odgovoril. Napadalcu so se strnili v eden sam obsežen krog. Še enkrat so zagrmel puške in z divjim krikom, ki so ga prinesli seboj iz notranje Afrike, so se pognali Sudanci z bajoneti na derviše.

Za nekaj časa ni bilo videti druga ko divji klopčič ljudi, dvignjena puškina kopita, sulice in bleščéče se bajonete. Gost prah je zakril pobesnelo klanje.

Pa spet je zapel rog, Egipčani so odstopili, se na mah uredili —. In sredi velikega kroga so ležali na svojih ovčjih runjah pogumni beduini, mrtvi do zadnjega. Devetnajsto stoletje se je maščevalo nad sedmim.

Z grozo na licih, pa z očmi polnim drhtečega zanimanja so zrle ženske na strašni prizor. Sadie in njena teta sta jokali druga ob drugi. Polkovnik se je obrnil k njima, da bi ju pomiril, — pa usta so mu molče ostala odprta, ko je zagledal obraz gospe Belmontove. Bled je bil in trd kakor iz marmorja izklesan in njene velike oči so bila nepremične, kakor zamaknjene —.

«Za Božjo voljo — kaj vam je?»

Mesto odgovora je pokazala po puščavi.

Daleč zunaj, mnogo milj daleč onstran bojnega polja, se je premikala drobna četa jezdecev.

«Za Boga — res! Nekdo prihaja! Kdo bi utegnil biti —?»

Vsi so napenjali oči pa razdalja je bila še prevelika in druga niso videli, ko da so jezdeci moški in da jih je kakih dvanajst.

«To so tisti vragovi, ki so ostali z našimi prijatelji pod drevcem», je pravil Cochrane. «Drug ne more biti. Eno tlažbo imamo — uiti ne morejo več! Naravnost v levovo žrelo gredo —.»

Pa gospa Belmont je še vedno strmela ven v puščavo, kakor odsotna —.

Hipoma se je zgenila, krik se ji je izvil iz prsi, roke je vrgla kvišku —.

«Naši so —!» je zavpila. «Naši so —! Polkovnik, naši so! — O gospodična Adams, naši so —!»

Kakor znorela je divjala po vrhu, oči so se ji svetile kakor otroku ob božičnem drevesu.

Nišo ji hoteli verjeti. V toliki razdalji ni bilo mogoče razločevati oseb. Pa gospa Belmontova je gledala v puščavo z ljubečimi očmi žene, vsa njena duša je ležala v tem pogledu, vse njeno srce, in ljubezen ima bistre oči —.

Zdirjala je po skalah k svoji kameli in še dolgo je trajalo, dokler ni končno tudi polkovnik zapazil, kaj je prineslo ljubeči ženi veselo novico iz daljne puščave —.

V gruči jezdecev so se bleščale tri bele pike — in te niso mogle biti druga ko slannati klobuki Evropejcev.

Naglo je prihajala četa bliže in ko se je spravljal polkovnik s svojimi spremljevalkami, da pohiti prišlecem napreti, so razločno spoznali med njimi svoje tri tovariše: tovariše: Belmonta, Fardeta in Stephensa in za njimi dragomana Mansurja ter ranjenega sudanskega vojaka. Spremljal pa jih je nekdanji egiptovski topničar Tippy Tilly in z njim so bili njegovi ljudje —.

Belmont je pohitel v naročje svoje žene, Fardet pa je pograbil podpolkovnika za roko.

«Živijo Francija! Živijo Angleži! Vse se je dobro izteklo, kajne, polkovnik! Živijo križ in krščanstvo —!»

Tudi Cochrane je bil vesel toliko seve, kolikor mu je pripuščala njegova hladna anglosaksonska narava. Z rokami sicer ni mahal kakor Fardet, pa nervozno in krhajoče se je smejal, kar je bilo pri njem znamenje, da je do skrajnosti ginjen.

«Moj ljubi prijatelj, preklicano sem vesel, da vas spet vidim vse skupaj! Prepričan sem že bil, da ste izgubljeni. Nikdar v življenju nisem bil bolj vesel — Pa kako je to prišlo?»

«To je vse vaše delo!»

«Moje —?»

«Da, prijatelj! In jaz sem se prepiral z vami, — jaz grdi nehvaležnež!»

«Pa kako sem jaz vas rešil?»

(Koniec prihodnjič.)

stran, da ne morejo zaježiti korupcije, ki razjeda celo državo.

Potem laži bi radi iz groba.

Bivšega slabostojnega ministra Puclja še vedno peče ter grize, da je zlezel še edino le on kot žalostni preostanek Samostojne v narodno skupščino. Ne more pozabiti onih blaženih časov, ko je ministroval, bil toliko časa pri polnih vladnih koritih, sklepal pogodbe, ki so samo njemu nosile, prevažal nemške vole ter krave itd. Vsi ti blaženi časi so minuli za Puclja in Samostojno, ljudstvo je obsodilo pri zadnjih volitvah oba.

Potisnjen čisto v stran, si daje g. Pucelj duška svoji onemogli jezi v «Kmet. listu.» V vsaki številki vali krivdo novih davkov, vojnega zakona in drugih bremen na Jugoslovanski klub, ki je od prvega sestanka parlamenta po zadnjih volitvah v najostrejši opoziciji. Vse to g. Pucelj zna, a vedoma laže po svojem listu v upu in nadi, da mu bodo ljudje verjeli in se zopet oklenili njegove propadle Samostojne.

Po lažnjivi pisavi «Kmet. lista» bi bil torej Jugoslovanski klub kriv vseh bremen, ki se bodo potom novih zakonov razlila po državi, a seve pri tem pa skrbno zamolči, da so pravi očetje teh novih srbijansko-centralističnih bremen krivi samostojni poslanci, ki so za Pašičeve pare glasovali za nesrečno ustavo in s svojimi glasovi prodali tudi Slovence centralističnemu vijaku.

Nam je še v živem spominu, kako je poročal «Kmetijski list» o zadnjem občnem zboru Samostojne, ki se je vršil pred volitvami v Ljubljani. Ob tej priliki je govoril tudi bivši samostojni poslanec Rajer in med drugim izrekel: «Zgodovina bo beležila, da smo ravno samostojni poslanci glasovali za ustavo in s svojimi glasovi pripomogli k sprejetju ustave.»

Resnico je govoril g. Rajer, zgodovina Slovencev bo desetletja beležila samostojno prodajo Slovenije in ubogi slovenski kmet bo leta in leta pri plačevanju od centralizma izvitih davkov dvigal pesti proti kupljenim samostojnim izdajicam.

Temelj in vir vsega zla, ki je in še bo prišlo nad Slovence, je vidovdanska ustava, ki izroča posamezne pokrajine na milost in nemilost centraliziranemu davčnemu izžemanju in sooče te ustave je g. Pucelj s svojo samostojno poslansko gardo. Ko so naši poslanci pred sprejemom ustave se v zbornici zaganjali v posamezne člene in opozarjali na gorje in zlo, ki nas čakata, ako se bo ustava sprejela, so se samostojni rogali, glasovali za vsak člen ustave v oni obliki, kakor so ga predložili radikali in demokrati; a danes, ko se izpolnjuje žalostne napovedi naših poslancev, pa bi radi svojega nesrečnega otroka zatajili in zvrnili krivdo na one, ki so se na vso moč borili od začetka do danes, da bi postavili Slovenijo na čisto samostojne gospodarske noge.

G. Pucelj in «Kmet. list» računata pri svoji vedoma lažnjivi pisavi na nerazodnost ljudskih mas, pa se motita. Ljudstvo zna iz lastne skušnje presoditi zlo centralizma, ki je tudi dete Samostojne, in med avtonomijo, za katero se je in se bo boril Jugoslov. klub, pa če tudi bo ta borba dolgotrajna.

Slovenska javnost je nadalje čisto prepričana: če bi bil otel g. Pucelj iz zadnjega volilnega boja samo še dva tovariša, bi zopet sedel s Pašičem za ministrsko mizo in bi glasoval za vse, kar bi mu predložili radikali. Saj še sedaj, ko je g. Pucelj prisiljen opozicijski, se je ravno tedaj, ko je šlo v zbornici za kritiko kmeta zadevajočih novih zakonov, prenašal ude svojega rojstva po Kranjskem, namesto da bi bil v zbornici. G. Pucelj se še danes ne bi rad zameril Pašiču, ker še vedno upa na skupno ministrowanje z njim. Kadar pa je govoril g. Pucelj po volitvah v zbornici, pa se je vedno zaletaval v zahteve našega kluba, a krtačenja vladnih naredb in zakonov pa se je skrbno ognil, dobro se zavedajoč, da bi ga g. Pašič udaril po zobeh, ako bi se drznil napadati to, za kar je sam navdušeno glasoval s svojimi poslanci, ko je šlo za temeljni vir vsega zla — za centralizem.

Pa saj še «Kmet. list», Pucelj in Mermolja danes gladijo nesrečni centralizem, kjerkoli morejo.

«Kmet. list» stoji še danes na temelju Pašič-Pribičevićevega narodnega in državnega edinstva, gospod Mermolja pa je stalni članek zloglasnega lista «Orjunec» in «Slov. Naroda», ki se oba najbolj pehata za centralizmom. «Kmet. list» pomaga širiti sokolstvo in orjunstvo, ki sta vendar obe najbolj hlapčevski organizaciji za Pašičem največjega centralista — Pribičevića.

Ljudski glas, božji glas! Resnico tega reka sta okusila Pucelj in «Kmet. list» pri zadnjih volitvah, ko je ljudstvo samo za vedno obsodilo samostojno izdajstvo in ta obsodba se ne da izbrisati s par lažmi, ki se jih natisne in potem časopisa vrže med narod. Enkrat od ljudstva obsojen, za vedno pokopan, to si naj zapomni g. Pucelj, ko maže in širi svoje slabostojne laži po «Kmet. listu.»

Narodne in državne edinstvo — gospodarstvo pa rakovo pot.

Vsak kmet, vinogradnik in viničar čutijo že danes več kot dovolj na lastni koži ter žepu, da so v gospodarskem oziru morda na slabšem kot pred vojno. Da je naša trditev res dejstvo, treba vzeti samo v roke kak večji, med kmetiskim ljudstvom razširjen list in v delu za inserate lahko čitamo cele stolpice na dolgo: tu in tam posestvo na prodaj, vinograd, hiša, viničarija itd. Pred dvema letoma je kedo zastoj iskal v vino- ter

žitorodnih krajih, da bil bi kupil kako posestvo, ni ga bilo: kmet in vinogradnik sta se tesno oklepala posesti. Ako nadalje pogledamo v posojilnice in hranilnice, pov sod sami dolgov, denarja že ni več, a ljudje vedno iščejo novih denarnih kreditov. Še nekaj časa in slovenski posestnik svoje posesti ne bo več ponujal na prodaj prostovoljno, ampak pel mu bo prisilni boben.

Krivi gospodarskega propadanja.

Temu žalostnemu gospodarskemu stanju pa si kmet ni tolikanj kriv sam, ampak glavna krivda so neizprosni davki, draginja, zastoj v prodaji pridelkov in popolna brezbriznost beograjske vlade napram gospodarskemu propadanju kmetijskega stanu.

Odkar je stopil naš Jugoslovanski klub v opozicijo, smo imeli skoro same Srbijance ministre, izvzemši g. Puclja, ki se je pa glede izrabljanja državne blagajne v strankarske in osebne namene razumel ravno tako dobro kot kak radikal ali demokrat in baš to, da so vedno sami Srbijanci ministri za finance, trgovino in poljedelstvo, je največ pripomoglo, da je že tudi skoro vsak slovenski kmet gospodarsko izčrpan.

Brezbriznost vlade glede vinogradništva.

Da je res brezbriznost srbijanskega ministrowanja kriva slabega gospodarskega položaja, naš že mora o tem poučiti dejstvo, da Srbi na primer nimajo nobenega zanimanja za povzdigo vinogradništva, ki tvori na Sl. Stajerskem glavni vir vseh dohodkov.

Res najdemo tudi v stari Srbiji nekaj vinogradov, a to je napram prečanskemu vinogradništvu tako malenkostno, da niti v poštev ne pride. In česar človek ni prav za prav niti vedel, še manj se za to zanimal, ali se s tem pečal, za to se tudi kot minister ne bo brigal.

Koliko sestankov so že imeli od ujedinjenja do danes naši vinogradniki in kako pametni sklepi so se sklenili pri teh prilikah glede izvoza naših vin, podpiranja vinogradništva od strani vlade, vse te spomene so romale v Beograd, a tamkaj so zadele na sama gluha ušesa. Koliko so tudi naši poslanci govorili in rotili vlado v zbornici, naj vsaj nekaj stori za izvoz naših vin, srbijanski tovariši so jih poslušali in kimali, a storilo se ni tozadevno od papirnate Pucljeve vinoizvozne pogodbe v Čehoslovaško pa do danes prav nič. — Vinogradnik ne more vina prodati v inozemstvo, domači konzum je pri vinski preobilici seve premajhen, vinogradniki plačujejo ogromne pridelovalne stroške, a so takorekoč prisiljeni vino izpiti sami. Radi ravnokar omenjenega žalostnega dejstva pa se že polašča naših vinogradnikov krogov obup in je že povsod opažati brezbriznost pri obdelovanju vinogradov. Vinska kriza se vedno bolj pogloblja in beograjskim centralistom je še najbrž to po volji.

Nekaj iz živinskega trga.

Stara Srbija se je v predvojnem času pečala samo z živino- in svinjerejo in ti dve gospodarski panogi še tvorita tudi danes glavni vir dohodkov srbijanskega seljaka. Za izvoz živine in svinj iz južnih pokrajin pa se zanima beograjska vlada in gre tozadevno kolikor mogoče na roko raznim izvoznim firmam v Beogradu, Novem Sadu itd. Izvoz živine in svinj pa centralna vlada radi tega tako vneto podpira, ker so pri teh izvoznih družbah več ali manj udeleženi ministri, njihova žlahta kot na primer Pašičev sin Rade, in znanci, ki znajo vsako ministrsko uslugo dobro pomazati z denarjem.

Naš slovenski živinorejec pa proda svojo živo blago le po večini na domačih sejmih in nima pri tem njegovem skoro danes še edinem izkupičku centralna beograjska vlada prav nobene zasluge.

Iz žitnega trga.

Nadaljni vir dohodkov našega poljedelca bi naj bili tudi razni poljski pridelki. Glede izvoza raznih žitnih vrst, krompirja, fižola itd. pa Slovenija za večje količine ne pride v poštev, ker se to, kar se pridelava na posestvu, po večini porabi doma.

Kar se tiče žitnega bogastva pridejo pri nas v poštev le: Slavonija, Banat, Bačka, Srem ter Vojvodina. In kako bo letos z izvozom iz teh žitorodnih pokrajin, pa vam to opisuje zagrebški list «Der Morgen» takole:

Druga leta je bil ravno mesec avgust merodajen z ozirom na žitno trgovino. Mlini in velike izvozne tvrdke so delale v tem času velike nakupe in producenti so žito vozili na trg. To leto pa je v tem oziru čisto drugače. V žitni trgovini je nastal zastoj, ki je nekako ohromil vsako trgovinsko živahnost. Žitna borza v Novem Sadu, ta glede določevanja žitnih cen največji in najvažnejši žitni trg v naši državi, dela dnevno s smešno malenkostnimi količinami, dnevni promet se giblje samo med 35—40 vagoni. A treba pa tudi pibiti, da bo žitni promet še manjši, ker manjkajo od strani producentov ponudbe, mlini ter izvozničarji pa se tudi vzdržujejo nakupa.

Ta zastoj v žitni trgovini meseca avgusta je nekaj nenavadnega in je vse iznenadil.

O vzrokih zastoja na žitnem trgu piše isti list sledeče: Poljedelci v južnih pokrajinah ponujajo sedaj samo toliko žita na prodaj, da lahko krijejo z izkupičkom svoje dnevne potrebe in izdatke. Bogati poljedelci v južnih žitorodnih krajih pa držijo svoje žito, ker smatrajo dosedanje žitne cene za previsoke in trdijo, da cena ne odgovarja notranji vrednosti dinarja. Se nočejo ravnati po denarnem kursu, kakor ga narekuje curiška borza iz Švice, ampak bodo čakali s prodajo tako dolgo, da bodo poskočile žitne cene tako visoko, da bodo popolno ma krile pridelovalne stroške in ostale na tej višini, kot stoje cene za važne industrijske izdelke in potrebščine.

Povprečna cena za pšenico se giblje sedaj v Bački med 13—14 K, a poljedelci hočejo s prodajo robe čakati tako dolgo, da jo bodo lahko oddali po 18—20 K en kilogram.

S tem čakanjem s prodajo pa imajo kot producenti tudi prav; kajti cene za poljedelsko orodje ter stroje, katere si mora nabaviti kmet v jeseni, niso padle in tudi ne bodo. Poljedelec se boji izgube in drži danes svoje žitno blago ravno tako trdovratno kot svojčas denar, da se zasigura pred izgubo.

Južni veleposestniki so namreč še zmiraj kapitalisti in jim hitra prodaja deželnih pridelkov ni tako nujna potreba kot na primer našemu kmetu.

Žitna trgovina torej letos ni v ugodnem položaju, izvoz bi že moral biti pripravljen, a konsumenti morajo čakati. Žitni prekupci ne morejo kupovati, ker manjkajo ponudbe, žitnih cen pa ne morejo dvigniti sami, ker so naše žitne cene že nad svetovnimi. Na začetek žitnega izvoza pa ni niti misliti, dokler ne bodo cene se vsaj nekoliko znižale.

Iz ravnokar povedanega zeva nevaren prepad med zasledovanjem koristi — proizvajalcev žitnih pridelkov in onimi, ki jih rabijo in morajo imeti. Poljedelci morajo zahtevati povišanje cen, mlini in izvozničarji so prisiljeni radi svetovnega trga, da se držijo nižjih cen.

Ako še bodo veleposestniki dalje držali svojo žitno robo in zahtevali povišek v cenah, bodo mlinarji in izvozničarji pritisnili na vlado, da ta zniža izvozno carino in le tedaj je misliti na začetek žitnega izvoza.

Tako piše o razmerah v naših žitnicah «Der Morgen» ni lahko vsak vidi, da bo tudi letos kruh drag in dokler bo ta drag, bo tudi vse drugo drago, trpeli bodo pa pri tem vsi stanovi in sloji neznosno.

Vočigled vedno globljemu gospodarskemu propadanju kmetijskega stanu, ki te temelj naše države, pa se vladinovi v Beogradu samo med seboj pulijo in kregajo, kdo bo minister, veliki župan itd., se vozijo na letovišča, beda vseh stanov pa jim je deveta briga, samo, da se godi njim dobro.

To je balkanska zanikerna brezbriznost napram gospodarstvu in ta tira vse sloje v obupno stanje.

Ravnokar našeta žalostna dejstva centralistične brezbriznosti za odpravo obupnih razmer na polju vinogradništva, živinoreje in žitnega trga naj bi si vzel k srcu tudi gospod bivši minister Pucelj, ki je s svojo slabostojno gardo pripomogel, da imamo potom centralistične ustave demokratsko-radikalno in samostojno državno in narodno edinstvo (centralizem), a v gospodarskem oziru pa gremo rakovo pot in bomo menda letošnjo zimo prišepali na rob obupa in propasti.

To so gospodarske, za vse pokrajine zle posledice centralizma in ki jih občuti vsak bolj nego politične, ker segajo v žep in v želodec in obema s časom do dna.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Beograjski listi so se lotili sedaj velike skrivalnice: Kje je Radič? Eni ga vidijo v Pešti, drugi na Dunaju, Rimu, Londonu in bogzna kje še vse. Notranji minister je sicer rekel, da je Radič svoboden državljani, ki lahko gre kamor hoče, ta svoboda pa le ne bo tako velika, ker se ugotavlja, da je Radič od raznih strani tajno zasledovan in da policija v Zagrebu celo njegovo hišo ponoči obkoljuje. Hrvatski listi iz Zagreba trdijo, da Radič ni zapustil države, da se pa mora skrivati kakor leta 1910, ko ga je zalezoval madžarski ban za Hrvatsko. Dopisnik «Slovenca» se je razgovarjal z nekim uglednim voditeljem HRSS, ki je ves čas razgovora zanikal vesti, da je Radič odpotoval v inozemstvo. Rekel je med drugim: Bilo je potrebno, da se je gospod Radič vsled nevarnosti, da ga aretirajo, oddaljil iz Zagreba. Četudi se ne bi zgodilo, kar se je govorilo (da ga hočejo ubiti op. uredn.), bi ga zaprli, kar bi za našo akcijo ne bilo ugodno, ker bi Radiča pridržali v zaporu kot talca. Radič se je uklonil in prepotovala sva skupaj mnogo vasi. Policijo najbolj zanima, kje je bil Radič v noči od 19. na 20. julija, ko je kordon policije, ne vem s kakšnim namenom, obkolil hišo gospoda Radiča. Tega ne bodo nikdar zvedeli. Končno je voditelj HRSS povdarjal, da stojimo pred važnimi dogodki, ki se bodo dogodili v 10—12 dneh in da ni izključeno, da pojde Radič res v inozemstvo. Položaj HRSS je sicer zelo poveljen.

Druga beograjska skrivalnica je Pašičevo potovanje. Od nobene vladne strani se ne da zvedeti, kje se nahaja in govori se celo, da se najbrž kje na tihem pogaja z Radičem. Pravijo tudi, da ima njegovo potovanje namen, potrkati na vrata velikih zapadno-evropskih finančnikov radi naše finančne obnove. Če ne bo uspeha, bodo seveda lahko rekli, da so bile te govornice neosnovane.

Med našo in rumunsko komisijo so se zopet začela pogajanja o razmejnitvi. Naša delegacija zahteva dve vasi, Rumuni pa kot protizahtevo vas Lomboy.

V NEMČIJI

je položaj naravnost obupen. Valuta pada že od ure do ure in če se danes daje za en dolar po 6 do 7 milijonov mark, jih je treba jutri odšteti že po 8—10. Silna draginja strahovito stiska delovne sloje in za to so štrajki in draginjski izgredi na dnevnem redu. Vladi kancelarja dr. Cuna se kot glavno in najtežje očita to, da se ni pobrigala za sprejem Nemčije v Društvo narodov. Opozicija meni, da Nemčija kot članica Društva narodov ne mogla priti v današnji položaj in da bi se tu-

ni porubrske vprašanje čisto drugače uredilo. V Nemčiji polagajo tudi precej nade na delo ameriške komisije za mednarodno trgovino, ki je ministrskemu predsedniku Anglije predložila svoj načrt za odplačevanje vojnih odškodnin in zavezniških dolgov. Ta načrt in predlog naglašajo, da se dolгови morajo plačati, obljuba pa od strani Amerike potrpežljivost in razne ugodnosti za odplačevanje. Nemčija bi morala za odškodnino plačati gotovo svoto, versailleski dogovor bi se moral izmenjati in Nemčija bi morala dobiti možnost svobodne trgovske tekme. Francija in Nemčija bi morali biti zavarovani pred vsakim vojnim napadom. Ameriška komisija tudi predlaga, naj finančni strokovnjaki ugotovijo plačilno sposobnost Nemčije. Nemški zunanji minister je izjavil, da bi Nemčija pogoje tega načeta sprejela in izvršila.

BELGIJA

je v velikih valutnih zadregah. V Parizu so zastopniki njene narodne banke radi najetja večjega posojila, ki bi se uporabilo za popravo belgijske valute. Vršijo se tudi posvetovanja, kako bi se dalo zaustaviti padanje francoskega in belgijskega franka.

TURČIJA

Novi državni zbor se je sestel, ima 280 poslancev, po večini kemalistov in predsednik bo gotovo Kemalpaša. V novem zboru so skoraj sami mlajši in svetovno izobraženi ljudje, izrinjeni so pa stari hodže in drugi, ki ne morejo slediti času.

Navodila in vozni red posebnih vlakov za kat. shod v Ljubljani.

Navodila.

Vlaki imajo vsak svojo številko (na večjih vozovih prilepljeno, daleč vidno) in svoj vozni red. Ti vlaki sprejemajo potnike le na določenih postajah, na drugih ne (n. pr. št. 1 le od Ljutomera do Radgone). Vlaki iz oddaljenih krajev štajerske vozijo tudi do Otoč ob določenem času. Vlaki so sestavljeni tako, da njih vozni red upošteva vse želje priglavlencev dotičnih krajev ki so jih nam sporočili, v kolikor je to mogla železniška uprava upoštevati. V kolikor pa pri posebnih vlakih in prevažanju sploh ni mogoče zadovoljiti vseh želj, morajo udeleženci potrpeti, ker pri tako velikem številu vlakov in potnikov v par dneh (zlasti na enotirni progi do Otoč) ni mogoče drugače vseh prepeljati.

Del vlakov smo morali nastavitvi že na četrtek dne 23. avgusta zvečer, ker bi drugače v soboto popoldne in v noči nastala taka gneča med Ljubljano in Otočami ter na Brezjah, da bi ne mogli vsi, ki to žele, iti na Brezje.

Vsak potnik si kupi doma celo karto v Ljubljano, (da tam žigosati svojo izkaznico) in se z njo vrne domov.

Po dohodu vsakega vlaka morajo izvesti domači reditelji (krajevni odborovi) po navodilu železničarjev urejen hiter izhod iz kolodvora, tam dobe iz naše pisarne in od naših rediteljev nadaljna navodila. Pred odhodom vlaka se zbero potniki vlaka ene številke zunaj kolodvora na določenem mestu in v četi korakajo na vlak 30 minut pred odhodom, da se izognemo nesrečam in zakasnitvam vsled beganja po peronu. En zakasneli vlak nam lahko zapozni vse druge. Okrepčila vzemite seboj od doma, da ne boste z iskanjem vode na postajah povzročali nered in zamudo.

Vozni red posebnih vlakov za Štajerce.

Posebni vlak št. 1 sprejema potnike od Ljutomera do Radgone; odpelje iz Ljutomera 23. avgusta ob 19. uri (za druge postaje si lahko sami izračunite na podlagi navadnega voznega reda), pride skozi Ljubljano dne 24. avgusta ob 4.30 uri zjutraj in doseže Otoče (pri Brezjah) ob 6.10 uri zjutraj, odpelje iz Otoč ob 13.30 uri in pride v Ljubljano ob 15.34 uri. Odhod na dom iz Ljubljane dne 27. avgusta ob 8.30 uri zjutraj.

Št. 2: Št. IIj—Maribor (sprejema potnike od izhodne postaje Št. IIj do Maribora in vozi na to poln gladko dalje); odpelje iz Št. IIja 23. avgusta ob 18.30 uri skozi Ljubljano 0.30 uri, v Otočah je ob 3.14 zjutraj, nazaj proti Ljubljani vozi od 9.33 do 12.26 ure. Iz Ljubljane domov 27. avgusta ob 9. uri dopoldne.

Št. 3: Prevalje—Limbuš odpelje iz Prevalj dne 23. avgusta ob 20.40 uri, skozi Ljubljano 24. avgusta ob 3.40, v Otoče pride ob 6.10, iz Otoč 13.30 uri. Iz Ljubljane domov dne 27. avgusta ob 9.30 uri dopoldne.

Št. 4: Hoče—Poljčane (Zreče): odhod 23. avgusta ob 21.38 uri, skozi Ljubljano 1.30, v Otočah 3.44, odhod 11.30. Iz Ljubljane domov 27. avgusta ob 10. uri.

Št. 5: Moškanjci—Pragersko: odhod dne 23. avgusta ob 20. uri, skozi Ljubljano 0.40, v Otočah 3.14, iz Otoč 9.33. Domov iz Ljubljane dne 27. avgusta ob 10.30. uri dopoldne.

Št. 6: Središče—Pragersko: odhod iz Središča dne 23. avgusta ob 21.10. uri, skozi Ljubljano dne 24. avgusta ob 2.40, v Otočah 4.52, iz Otoč 12.30, v Ljubljano 15.15. Domov iz Ljubljane dne 27. avgusta ob 11. uri dopoldne.

Št. 7: Ponikva—St. Jurij: odhod dne 24. avgusta ob 23.40, skozi Ljubljano 2.40, v Otočah 5.30, dne 25. avgusta, iz Otoč ob 13.30. Iz Ljubljane domov 26. avgusta v noči ob 23. uri.

Št. 8: Store—Rimske Toplice: odhod dne 24. avgusta ob 23. uri, skozi Ljubljano 1.30, v Otočah dne 25. avgusta ob 4.52, iz Otoč ob 12.30. Domov iz Ljubljane dne 26. avgusta ob 22.30.

Št. 9: Videm—Zidanimost: odhod dne 24. avgusta ob 20.30, skozi Ljubljano 0.30, v Otočah dne 25. avgusta ob 3.14, iz Otoč 9.33, v Ljubljani 12.26. Domov iz Ljubljane dne 26. avgusta ob 22. uri.

Št. 10: Dobova—Zidanimost: odhod dne 24. avgusta ob 21. uri, skozi Ljubljano 1.20, v Otočah 3.44, (dne 25. avgusta), iz Otoč 11.30, domov iz Ljubljane dne 26. avgusta ob 21. uri.

Št. 11: Zidanimost—Sava: odhod dne 25. avgusta ob 3. uri zjutraj, v Otočah ob 8. uri, iz Otoč 16.20, v Ljubljano 18.29, domov iz Ljubljane dne 26. avgusta ob 20. uri.

Št. 17a: Otiški vrh—Šoštanj: odhod dne 24. avgusta ob 19.05, se priklopi nato naslednji vlak

Št. 17b: Rečica—Celje: dne 24. avgusta ob 22.33 in vozi dalje kot en vlak skozi Ljubljano ob 3.40, v Otočah dne 25. avgusta ob 6.10, iz Otoč 15.40. Iz Ljubljane domov kot en vlak dne 27. avgusta ob 0.30 (ponedeljek zjutraj ob pol enih).

Naši poslanci med ljudstvom.

Zborovanja poslancev SLS. Poslanec Falež: Zgor. Polskava in Spod. Polskava, oba shoda po sveti maši. — Poslanec Kugovnik: Luče, po rani sv. maši in Solčava po pozni sv. maši. — Posl. Žebot: Sv. Trojica v Slov. gor., po sv. maši v samostanu. — 16. avgusta: Poslanec Kugovnik in Krajnc: Sv. Katarina pri Trbovljah ob 10. uri. — 18. avgusta: Poslanec Vesenj: v Ptuj, zvečer zaupni sestanek za mesto in Breg. — 19. avgusta: dr. Hohnjec: Konjice, ob 9. uri okrajna seja v Kmetijski hranilnici in posojilnici. — Poslanec Vrečko: Šmarje pri Jelsah, po rani službi božji za ves šmarski kraj. — Poslanec Bedjanič, Sv. Miklavž pri Ormožu, po rani maši. — Poslanec Falež, Poljčane, po rani sv. maši pri Hartnerju. — Poslanec Kugovnik: Guštanj, dopoldne. — Poslanec Krajnc: Teharje, po rani službi božji. — Poslanec Pušenjak: Sv. Martin ob Dretji, po sv. maši v gostilni Remic pd. Žehel. Bočna, popoldne; Kokarje, zvečer ob 7. uri. — Poslanec Vesenj: Hajdina, po rani sv. maši v društvenih prostorih. — Poslanec Žebot: Sv. Jakob v Slov. gor., po rani sv. maši v gostilni Pekar. — 20. avgusta: Poslanec Pušenjak: Rečica ob Savinji, okrajna seja ob 9. uri v gostilni Čuješ. — 23. avgusta: Poslanec Pušenjak: Marenberg, ob 8. uri okrajna seja v gostilni Bruderman. — 26. avgusta: Poslanec Pušenjak: Sv. Primož na Pohorju: po rani sv. maši in Vuzenica, po pozni sv. maši.

Shodi v ptujskem okraju. Poslanec Vesenj vabi na shod zaupnikov zastopnike SLS iz Ptuja (mesto) in Breg pri Ptuj za soboto, dne 18. t. m. zvečer. Kraj in uro določi krajevna organizacija. V nedeljo, dne 19. t. m. po rani službi božji je javen shod SLS na Hajdinu v društvenih prostorih.

Zborovanje zaupnikov za ptujski okraj se je vršilo pretekli četrtek, dne 9. avgusta. Kljub delovnemu času in veliki daljavi posameznih okrajev je prišlo na zborovanje okroglo štiri petine vseh vabljenih mož-pristašev. Nekateri so se opravičili. Nekaj minut po določeni uri je otvoril okrajni predsednik Miha Brenčič zborovanje. Poročal je v približno 2 urnem govoru o političnem položaju, o taktiki in delovanju Jugoslovanskega kluba v državnem zboru poslanec Vesenj. Zelo živahen razgovor je pričel o velikem smislu in razumevanju razmer od strani naših glavnih zaupnih mož. Poročevalec Vesenj je na razna vprašanja obširno odgovoril. Predsednik je predložil sklep, s katerim se izreče okrajnemu poslancu Vesenjaku, celemu klubu in posebej voditelju dr. Korošču zaupanje in zahvala. Za jensko parlamentarno dobo se prepusti taktika klubu. Predložen sklep je bil soglasno sprejet in zborovanje v najlepšem soglasju in navdušenju zaključeno ob 12. uri. Boj za avtonomijo se mora nadaljevati do uspešnega konca.

Zupani, svetovalci in odborniki ptujskega okraja so se zbrali v nedeljo na poziv okrajnega komisarja in predsednika SLS za ptujski okraj, preteklo nedeljo, da se podrobno poučijo o «kuluku» in nekaterih drugih stvareh. Z izjemo treh občin so bile zastopane vse prav številno, da je bila posvetovalna dvorana ptujskega magistrata zasedena. Zborovanje je vodil okrajni komisar g. Miha Brenčič, prisotni pa so bili tudi domači okrajni poslanec Vesenj, okr. glavar dr. Pirkmajer in gradbeni svetnik inž. Vanek. Pred vsem je poročal poslanec Vesenj in nekatere juridične stvari je tolmačil okr. glavar Pirkmajer. Poleg predsednika Brenčiča pa je govorilo k stvari in zahtevalo pojasnila nad 20 udeležencev. Torej je bila razprava zelo živahna in zanimiva. Splošno je prevladovalo mnenje, da je kuluk za državne in okrajne ceste krivičen, zakon in poslovnik k zakonu nalaga županom zopet nova težka bremena, ima tudi celo vrsto nejasnosti. Po zaključeni razpravi so zastopniki razpravljali tudi o nekaterih drugih važnih zadevah in se razgovarjali s svojim poslancem do pol enih. Cela vrsta raznih važnih krajevnih zadev je prišla na razgovor. Naša štranka je lahko ponosna, da ima takšne moke, ki tako razsodno in z vno delajo za koristi občin ter ščitijo ljudstvo in njegove pravice. Naj obrodi delo občinskih zastopnikov najlepše sadove.

Zbor zaupnikov SLS za sodni okraj Prevalje se je vršil v četrtek dne 9. avgusta na Prevaljah v dvorani kat. izobraževalnega društva. Zboru je poročal poslanec Kugovnik o političnem položaju in parlamentarnem delu Jugoslovanskega kluba. Po 1 in pol urnem poslančevem govoru se je razvila živahna debata. Zborovalci so izrekli priznanje in popolno zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba. Značilno je, da so zborovalci soglasno izrazili zahtevo, da se pod nobenim pogojem ne sme odnehati od zahteve po avtonomiji Slovenije, posebno po finančni samostojnosti. Beograjski centrailzem pomeni gospodarski polom za Slovence! Nato so se določili shodi po župnijah, ki se naj vrše v znamenju protesta proti krivični odmeri davkov, proti novemu vojaškemu zakonu itd. Avtonomija Slovenije mora priti s tem klicem se je zbor razšel.

Okrajna seja SLS v Šmarju pri Jelsah dne 9. avg. Sejo je vodil šmarski krajevni načelnik Josip Stoklas. Poslanec Vrečko je poročal obširno o delovanju naših poslancev v parlamentu zlasti v proračunski debati in razpravi o vojnem zakonu. Slikal je trdi boj neznatne manjšine, ki tvori v parlamentu Jugoslovanski in Muslimanski klub napram radikalom in njihovim hlapcem, ter poročal o uspehih, ki sta jih kljub temu s svojo žilavostjo dosegla. Tajnik Munda je izpopolnil poslančevu poročilo, pojasnil težkoče in ovire, ki se stavijo našim poslancem pri njih delu ter pozival k vztrajnosti in edinosti. Sledila je dolga debata, ki se je končala s sprejetjem naslednje resolucije: «Zaupniki se zahvaljujemo poslancem Jugoslovanskega kluba za njihov neustrašeni boj zoper krivice, ki jih srbski centralisti kopičijo nad Hrvatami in Slovence, kličemo poslanecem: Pojdite pridho med volilce na javne shode, da skupno za vami še enkrat zakličemo glasen protest zoper balkanski kuluk, nesramno povišanje davkov in trda bremena vojnega zakona ter ponovimo svojo neodjelnjivo zahtevo po avtonomiji. Obsojamo dalje Radičevu neiskreno postopanje napram SLS in svarimo naše ljudstvo, naj ne naseda radičevskim hujskačem. Jugoslovanskemu klubu izražamo svoje neomajeno zaupanje.

V Rogatecu se je vršila okrajna seja za sodni okraj Rogatec dne 8. avgusta. Seja je bila zelo lepo obiskana, zastopane so bile po večini vse župnije. Poslanec Vrečko je poročal o političnem delovanju Jugoslovanskega kluba, posebno, kako so se naši poslanci borili proti uvedbi kuluka ter povišanju davkov, kakor tudi proti vojaškemu zakonu. Govoril je tudi tajnik Deželak. — Na to se je vršil razgovor o bodoči taktiki, ter odobraval doseganja taktika Jugoslovanskega kluba.

V Brežicah se je vršila okrajna seja dne 9. avgusta. Zastopane so bile skoro vse župnije. Gospod poslanec Krajnc je podal poročilo o položaju. Odborniki so ostro obsojali novi davčni zakon, vojaški zakon, ter balkanski kuluk, ki se hoče upeljati v Sloveniji. Odobravalo se je dosedanjo taktiko Jugoslovanskega kluba, da vztraja še nadalje pri tej taktiki, da se nam zagotovi samostojnost Slovenije.

Tedenske novice.

Interpelacije povodom prirodnih nezgod. Poslanec Jakob Vrečko je koncem meseca julija vložil na ministra notranjih zadev in poljoprivrede interpelacijo za poškodovane po toči v kozjanskem okraju. Interpelacija se glasi: «Dne 16. julija je čez Rudenco pridrvela nevihta, ki je z grozno točo v kratkem času uničila celo olinsko in podčetrsko župnijo ter segala tja doli do Lesinč na Hrvaškem. Pobiti in uničeni so virštajski in imlajski vinogradi, ki so letos obetali najkрасnejšo trgatve. Hudourje je zabilo popolnoma v tla vsa pšenico, oves in koruzo ter izruvalo in podrlo nešteto sadnega drevja, podiralo kozolce in celo strehe odnašalo iz stavb. Ubogo ljudstvo, ki je pretečeni dve leti toliko trpelo zaradi suše, se je veselilo in komaj čakalo letošnjega pridelka, je sedaj vse potro in obupano. Pred dobrim mesecem poprej je opustošila od elementarnih nezgod vedno prizadete obsoletjske kraje silna povodenj, a kar je preostalo in se opomoglo od povodnje, pa sta sedaj uničila toča in vihar. Ker je prebivalstvo v teh krajih po toči težko oškodovano in se nahaja v veliki bedi, nima živeža in potrebno seme za setev ter ni nobenega pridelka več pričakovati v tem letu, je državna pomoč neobhodno in nujno potrebna. Vsled tega si Vas, g. minister, dovoljujem vprašati: Ali hočete storiti vse, kar je mogoče, da se da poškodovancem čimprej potrebna državna pomoč, bodisi v naturi ali v novcu in da se dovoli odpis davka? Prosim pismeni odgovor! — Poslanec Bedjanič na poljedelskega ministra: Reka Drava dela v ormožkem okraju, posebno pa v občinah Trgovišče, Cvetkovci, Velika Nedelja, Pušenci, Frankovci, Obrž in Središče velikansko škodo. Njena struga se je posebno zadnje dve leti menjala in uničuje kulturno zemljo, njive, travnike, pašnike in gozdove. Ogrožava v posameznih oddelkih, tako posebno v občinah Velika Nedelja in Cvetkovci hiše in gospodarska poslopja in nevarnost je, da prihodnja velika poplava ta poslopja upropasti. V politični občini Obrž je Drava že uničila na 100 ha najbolj plodne zemlje, ravno tako pašnike in šume, ki so za obstoj tamkajšnjega prebivalstva brezpogojno potrebni in je vsled te izgube ravno v tej občini ogrožen obstoj mnogih ljudi. Niti v rednih proračunih, niti v zakonu o naknadnih kreditih, niti v zakonu o dvanaestih se ni uvaževala naša zahteva in tudi ne uradna vloga direktorije voda v Ljubljani. Zato zahtevamo, da se sedaj stavijo dovoljni krediti na razpolago, da se opravijo najnujnejša dela, odstrani nevarnost ter reši prebivalstvo in njegovo imetje gotovega pogina. Vprašam torej: 1. Ali so Vam navedena dejstva

znana? Ako hočete li takoj zahtevati uradna poročila Vam podrejenih uradov? 2. Hočete li vsaj v proračun za leto 1923-24 postaviti za ta varnostna dela potrebne kredite? Prosim pisemni odgovor!

Vsem krajevnim odborom SLS! Te dni smo razposlali vsem krajevnim organizacijam SLS okrožnico glede volitev novih zaupnikov SLS. Prosimo, da krajevni odbori volitev novih zaupnikov izvedejo natančno po navodilih okrožnice ter nam vsaj do 25. avgusta sporočijo imena in natančne naslove novoizvoljenih zaupnikov. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Krajni šolski sveti in šolska vodstva, pozor! V začetku šolskega leta bo treba naročiti razne tiskovine in tudi šolske potrebščine, kakor: šolske knjige, zvezke, svinčnike in drugo. Ako hočete kupiti poceni, potem naročite vse te reči v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Tam ne kupite samo ceneje, kakor drugod, ampak Cirilova tiskarna vam da pri večjih skupnih naročilih na šolske potrebščine tudi več odstotkov popusta v prid revnim učencem, ki si pri sedajni draginji ne morejo kupiti potrebnih reči.

Kje najboljše kupite šolske potrebščine? Začetek šolskega leta se bliža. Treba bo zopet kupiti za sinove in hčerke razne šolske potrebščine, kakor: šolske knjige, risalne bloke, beležnice, svinčnike, peresa, radirke, ravnila, šestila in še mnogo drugih reči. In vse to stane veliko, zelo veliko. Starši in učenci morajo pri sedajni velikanski draginji gledati na vsak vinar; zato bodo kupili vse šolske potrebščine tam, kjer bodo sorazmerno najcenejše. Lansko leto je bila v Mariboru najcenejša tiskarna sv. Cirila. To je vsak priznal, kdor je tam kaj kupil. Šolske knjige so bile tam za 10% bolj po ceni kakor drugod, in isto je veljalo tudi za druge predmete. Zato pa je bila trgovina Cirilove tiskarne naravnost oblegana in tako polna, da večkrat niti noter nisi mogel. Trgovino Cirilove tiskarne pa je priporočalo tudi to, da je pri večjih skupnih naročilih dajala 5—10% popusta v prid revnim učencem. Ker bo Cirilova tiskarna gotovo tudi prihodnje šolsko leto poceni prodajala vse šolske potrebščine, zato jo staršem in učencem najtopljeje priporočamo. Kdor hoče kupiti dobro in poceni, naj gre v Cirilovo tiskarno.

Tiskovine za sezname obvezancev za kuluk, kakor jih zahtevajo predpisi založi naša stranka na željo županov in odbornikov ptujškega okraja. Gotovo bodo dobrodošle tiskovine tudi vsem drugim občinam v drugih okrajih, ker olajšajo županom in odbornikom delo, ki ga državna uprava nalaga občinam.

Mariborske novice. Iz raznih krajev Slov. Štajerske so nam došla poročila, kako je ravno med deževjem in nevihto padala v soboto toča, ki je povzročila zelo veliko škodo. V Mariboru in okolici je vladala v četrtek, petek in soboto do proti večeru neznosna vročina, ki je napočila tudi sicer vodobežne in starejše Mariborčane v kalno Dravo. V soboto zvečer pa je ohladil rahel dež mesto in okolico. Sobotni dež je mnogo koristil. Vojaška oblast še vedno kliče na orožne vaje železničarje, ki so štrajkali 24 ur, a že davno zopet redno delajo in vozijo. Vpoklicali so tudi več mrtvih in tudi take, ki so že davno v pokojju in so nad 80 let stari. — Celi vpoklic je res nekaj za smeh ter kratek čas. Mariborska prostovoljna požarna bramba je imela minulo nedeljo v kasarni kralja Petra veliko veselico, ki je bila posebno od strani Nemcev zelo dobro obiskana. Poprejšnjo gostilno «Maribor» na Grajskem trgu so menda orjunci, ker tamkaj je njihovo glavno zbirališče, prekrstili v hotel «Kosovo», ki nosi ta blaženi naslov tudi v cirilici. No, tudi Maribor hoče Orjuna in begunci iz juga s časom balkanizirati. Znani samostojnež, nekdanji štajercijanec in sedaj tajnik rajne narodno socialistične stranke g. Konrad S—c—h—nuderl je odprl gostilno v Frankopanovi ulici. Mogoče se mu bo oštarija bolj obnesla kot pa njegova dosedaj še vedno zavožena protiljudska politika. Gospod Konrad Schnuderl bo, če že ni, dal slovo politiki — hvala Bogu! Na praznik Marijinega vnebovzvetja je bila na slovesen način otvorjena obrtna razstava. Razstava bo ostala odprta od 15. do 26. avgusta in bo tudi za obiskovalce iz dežele v vsakem oziru zelo podučljiva. To res veliko in zanimivo razstavo podeželanom prav toplo priporočamo. V Mariboru v Alojzijevi cerkvi so se vršile minul teden duhovne vaje za duhovnike. Teh vaj se je udeležilo zelo veliko duhovščine iz cele škofije in sam p. a. g. novi škof dr. Karlin. Mariborski trg je glede zelenjave, krompirja in čebule takorekoč prenapolnjen. Kmetje se pritožujejo, da je krompir letos na mariborskem trgu tako po ceni, da se ne splačajo niti pridevalni stroški.

Toča v Št. Ilju v Slov. gor. Ravno na postaji v Št. Ilju v Slov. gor. je padala v soboto proti večeru med deževno nevihto zelo debela toča. Ali je napravila toča tudi po šentiljskih vinogradih in poljih kako večjo škodo, še nimamo natančnih poročil.

Novice od Sv. Ruperta v Slov. gor. Neznani tatovi in uzmoviči so udrli minul teden v Zavrhu v vilo g. šentlenartskega notarja Stupice in v hišo gospe Slavič v Št. Lenartu. Odnesti, oziroma odpeljali so vso sobno in kuhinjsko opremo. O uzmovičih še nimajo prave sledi. — Javnosti je že davno znano, da smo si Ruperčani nabavili nove zvonove, ki lepo ubrano pojejo in so nam v veliko veselje ter ponos. Vsak faran je daroval po svoji možnosti, le edina Gočova bi rada delala tozadevno izjemo, izvzemši par za prispevke za nove zvonove navdušenih hiš. Gočovčani, seve zopet samo nekateri, se izgovarjajo, da bodo rajši prispevali za trojiške kot pa za ruperške zvonove. — Nadalje kradejo Gočovčanom čast tudi orjunci, ki jih je vse skupaj za eno malo bežanje. Pretekli teden se je ta orjunska organizacija izpozabila tako daleč, da je prebatnila celo moža njihovega mišljenja. Nadevali so mu batin v tako obil-

ni meri, da je moral iskati pomoč pri zdravniku. Orjunce pa sta spremljala v Št. Lenart dva orožnika v senci bajonetov in orjunske pretepači so molili na železni molenk.

Od Sv. Bolfenka v Slov. gor. nam poročajo, da je v Nadbišecu umrl dne 30. julija posestnik Anton Ploj v 84 letu svoje starosti previden s svetimi zakramenti. — Dragemu možu blag spomin, njegovim pa naše sožalje.

Toča v Hlaponcih in na Polenšaku pri Ptujju. Med precej močno nevihto minulo soboto tako bolj na večer je debelo točno neurje zelo občutno obiskalo Polenšak in Hlaponce. Toča je pobila najmanj dve tretjini ajde. Zalostno pri tem je dejstvo, da so si Hlapončani in Polenšani za letošnjo setev ajde kupili seme in letos so zopet ob njega. Poleg malodane čisto k tlom zbite ajde je toča razcefrala koruzo in še to malo sadja, kar smo ga imeli, strosila in zbila z dreves. Škoda povzročena po toči je v zgoraj omenjenih krajih velika in prosimo g. poslanca in takorekoč rojaka Vesenjaka, da bi nam izposloval na višjem mestu vsaj odpis davkov, če že ne vladne denarne pomoči. Na denarno pomoč nimamo upanja, ker Beograd skrbi le za svoje južne brate, a točinja škoda po slovenskih krajih mu je že davno deveta briga.

Častimo spomin v svetovni vojni padlih! Zabovci. Ne bilo bi lepo, ako bi krasil zraven kapele, ki bode v nedeljo na tako slovesen način blagoslovljena tudi na primernem prostoru v naši vasi spomenik v spomin na naših 16 mož in mladeničev, ki so morali darovati svoja mlada življenja na bojnih poljanah v zadnji svetovni vojni? Hvaležni nam bodo za ta čin ne samo oni padli, temveč tudi naši poznejši rodovi bodo spoštovali te vojne žrtve. Posnemajmo vsaj v tem oziru naprednejše žrtve.

Ovaduštvo orožje svobodomiselstva napram katoliškim organizacijam. Kakor smo že poročali, je bil orlovski dan v Šoštanjju dne 22. m. m. velikanska manifestacija katoliške misli in prepričanja. Kaj podobnega Šoštanj sploh ne pomeni. Staro in mlado je tekmovalo med seboj, da dostojno in jasno izrazi, kako misli in v kateri tabor spada. Le mala peščica Šoštanjčanov se tega slavlja ni udeležila. Naša zmaga je bila popolna. Naslednji dan pa dobi šoštanjski župan g. M. Marinček dopisnico brez podpisa s sledečo žaljivo vsebino: «Srbski s . . . ji in županu mesta Šoštanj. To ni jurist, ampak fašist. Videli ste in občutili še boste našo roko. Vi kot zakleti Srb in Sokol nas ne boste mučili. Sami, le mi sami si bomo odstranili srbsko verigo, se rešili sužnosti. In ti, zagrizenec, zakleti Srb boš trpel še v grobu, poprej pa na zemlji našega naroda». Da doseže ta dopisnica sploh svoj namen, to je, da krade ogled našim organizacijam, je bila priobčena v «Jutru» od 28. t. m. s potrebnim komentarjem in s tiho željo, da jo po natisnevo srbski časopisi. Tako so hoteli zlobno dejanje potakniti našim organizacijam, predvsem seveda Orlu, ki ga že vidijo od oblasti razpuščenega. Ali vas ni sram, klevetniki, da se poslužujete tako propadlih sredstev, da bi odeli naši tako sijajno uspeli manifestaciji plašč ramote. A ta plašč je vrgel na vas same črno senco najzlotnejše propalosti, Iskali ste na naši prireditvi madežev in ker jih niste našli, pa ste si jih podlo izmislili, — a vedite, da ste se s tem sami pogreznili v blato ostudnosti. Naše ljudstvo pa je le še bolj utrjeno v prepričanju, da ste vi strup za mladino. Zato vam pa obrača hrbet. Tako se delajo politične afe-re, tako se seje mržnja in se dela proti sporazumu s srbskim narodom in to od ljudi, ki se smatrajo za edine varuhe države. Ali je potem čudno, da še danes živimo v neurejenih državnih razmerah.

Novi zvonovi v Šmartnu pri Slovenjgradu. Dve nedelji zaporedoma, 29. julija in 5. avgusta se je vršila pri nas izredna slavnost — blagoslovitev novih zvonov. Naši dobri farani iz Golavebuke so preskrbeli za podružnico sv. Tomaža okoli 500 kg težek bronast zvon. Velikanske so bile predpriprave za to slavnost: 17 visokih mlajev, štirje krasni slavoloki so mimoidočim oznanjali, da se bo vršilo v Tomažki vasi nekaj posebnega. Ob 9. uri zjutraj se je zbralo okoli zvonca na kolodvoru veliko ljudi, na kar se je vršil veličastni sprevod. Na čelu so korakali Orli, za njimi deški naraščaj, moški, za njimi Orlice v kroju in okoli 50 belo oblečenih deklic. Ob zvokih trbonjske godbe in neprestanega streljanja iz topičev se je pomikal sprevod k sv. Tomažu. Pri vsakem slavoloku pa je po ena deklica pozdravila tako zaželjen zvon. Nato je domači gospod dekan č. g. J. Lenart blagoslovil zvon, ki se je pri procesiji že oglašal iz lin. Pevaj dolgo, ti tako zaželjeni zvon v čast božjo in pa v veselje vsem dobrotnikom, ki so za tebe toliko žrtvovali. Dne 5. avgusta pa se je vršila enaka slovesnost pri podružnici Sv. Jurija. Lepa cerkvice sv. Jurija je bila že skoraj zapisana razsulu, imela je že velike razpokline, a požrtovalni sosedje sv. Jurija — Legenčani so začeli zbirati za popravilo cerkvice in vrhu tega še za dva nova bronasta zvonca. Kakor en mož so šli vsi Legenčani za cerkvenim ključarjem Vivodom in so zbrali med seboj in med drugimi dobrotniki v šmartinski nadžupniji tako svoto, da stoji sedaj cerkev lepo prenovljena in da se iz stolpa oglašata dva nova, okoli 900 kg težka bronasta zvonova. Zanimivo je bilo opazovati, kako se je ves Legen pripravil na svoj praznik dne 5. avgusta, ko sta prišla nova zvonova. V četrtek že s začeli dvigati visoke mlaje, 20 so jih postavili od teh je osem po 28 metrov dolgih. Kakor mravljišče je izgledal prostor pred cerkvijo poln krepkih moških, ki so dvignili mlaje. Doma pa so dekleta pletle vence za slavoloke. Štirje slavoloki, eden lepši od drugega, so v nedeljo pozdravljali nova zvonca. V veličastnem sprevodu, katerega je otvorilo 6 orlov na konjih, spremljala je mladina šmartinske župnije nova zvonova. V sprevodu je bilo 6 Orlov na konjih, za njimi

je korakalo 11 Orlov, 18 naraščajnikov, 29 Orlic v kroju in 73 belooblečenih deklet, za njimi godba in okusno ovenčan voz z novima zvonoma. Za zvonoma so se peljali na treh vozih botri. Za njimi je šlo mnogo drugih ljudi. Pri prvem in zadnjem slavoloku so imele deklice lepe, v srce segajoče deklamacije o zvonovih. Nepregledne množice ljudi so čakale že pri podružnici sv. Jurija nestrpno na nova zvonova. Domači gospod dekan je ob asistenci starotrškega župnika in domačega gospoda kaplana blagoslovil nova zvonova. V lepih, v srca segajočih besedah je orisal starotrški gospod župnik pomen zvonov. Zvon žive kliče, mrtve obžaluje, strele lomi. Po pridigi je daroval g. dekan slovesno sv. mašo ob asistenci gg. župnikov iz Starega trga in Pameč, med katero sta se že oglašala nova zvonova. — Pojta zvonova stoletja v čast božjo, v veselje vašim botrom in botricam, gospodom in gospem Vevod, Logar, Krenkar, Krakar in vsem drugim dobrotnikom, ki so za vaju veliko žrtvovali.

Zanimivosti iz Laškega. Shod SLS, ki je bil napovedan za nedeljo, dne 12. avgusta, se radi tehtnih ovir ni vršil, ampak je preložen na nedeljo, dne 2. septembra. Ta dan pride po prvem sv. opravilu k nam poročat g. narodni poslanec Kugovnik. — Predsednik naborne komisije je bil znani pukovnik Tošič iz Celja. Pri naborni komisiji je g. pukovnik izpraševal navzoče župane, kateri stranki da pripadajo oni in njihovi občinski odbori. Ko je zvedel, da so v laškem okraju skoro vse občine v rokah SLS, je bil užaljen. Je menda upal, da so župani in odborniki laškega okraja radikalni ali demokrati, pa se je zmotil. Mi smo mnenja, da g. Tošič ni pri naborni komisiji poklican za to, da bi v vojaško dostojanstveni suknji politiziral, ampak naj vrši samo svojo službo kot predsednik komisije in prav nič drugega. Nam je čisto vseeno, kateri stranki pripada g. Tošič, a tudi njemu naj bo postranska stvar naša strankarska pripadnost. Politikujoči oficirji so zlo za vsako vojsko in ravno o tem bi morala višja vojaška oblast dobro poučiti tudi g. pukovnika Tošiča, ki tudi pri Celjanih ni priljubljen.

Iz severne Amerike smo dobili odgovor na «Kmet. list» št. 36 od 27. junija, notica (Kozje): «Vprašam pisca, koliko sinov je on imel v službi svoje ljube domovine? Županova je dala štiri, da so se bojevali za svobodo in jaz mislim, da je s tem dokazala tudi toliko, kakor dotična oseba, katere je priobčela ta članek v «Kmet. listu.» Zatorej mislim, da županovo srce nima hrepenenja kam drugam, ker je storil svojo dolžnost gotovo boljše, kakor pritepljenec, kateri samo razobeža zastave in s tem hoče dokazati ljudem, koliko napravi za svobodo domovine. Pometaj najprej pred svojim pragom!

Javna varnost v južni Srbiji je daleč od tega, kar prikazuje in pripoveduje notranji minister. Hajdukovi in razbojnikov ni manj, temveč vedno več. Strumiški srez je poln hajdukov in špijonov. Neki uradnik finančne uprave je namreč organiziral in sestavil iz vseh oblastnih krogov celo špijonsko družbo, ki komite ali hajduke vedno pravočasno obvesti, če se proti njim kaj pripravlja. Razbojniki imajo ob taki pomoči seveda prav lahko in varno delo, špijoni pa dobijo od njih lep denar. Sedaj so nekaj špijonov sicer zaprli, a kaj to pomaga, ko so pa na njih mesto stopili drugi. — Javna varnost tudi silno trpi vsled agitacije za občinske volitve. Radikali in demokrati vsak po svoje pritiskajo na ljudstvo in tudi me dseboj se preganjajo in pretepevajo.

Nesreča z zrakoplovi. V Novem Sadu je vojaška aeroplanska ali zrakoplovna postojanka, ki pa nima sreče. Veliko zrakoplovo se je že razbilo ter še več zrakoplovcem ali pilotov ubilo in težko ponesrečilo. Glavni vzrok teh nesreč leži pač v tem, da za to stroko nimamo pravih strokovnjakov ter da se brezbrizno nabavlja slab material, nerabni stroji, ki se prej ali slej razbijejo ter zahtevajo mnoge človeške žrtve. Tudi Francozi so nam obesili mnogo nerabnih letal. Zadnjič je pa prišla v N. Sadu tudi predrzna tatvina na dnevni red. Wranglovec, podpolkovnik Lojko, ki je bil sprejet v našo vojaško službo, je v družbi mehanika, tudi Rusa, z letalom odletel najbrž v Rusijo. Letalo je stalo poldrugi milijon dinarjev.

Prostov. gasilno društvu Ruše priredi v nedeljo, dne 19. avgusta veliko vrtno veselico z zelo obširnimi sporedom na vrtu g. Novaka. Priprave so v polnem teku. Razun raznovrstnih zabav v «Pohorskem cirkusu» in gasilskem muzeju bode krasni nastop gasilcev «V gorečem ognju brez plamena», kakor tudi «Zelodec, ti si moje vse». Godba pekarskega gasilnega društva. Ob pol 4. uri sprejem gostov na kolodvoru Ruše. K obilni udeležbi vabi odbora.

V Trbegovcih pri Sv. Juriju ob Ščavnici se je pri blagosloavljanju prenovljene kapelice nabrala za dijaško kuhinjo v Mariboru znatna svota 1440 K, za katero se požrtovalnim Trbegovčanom iskreno zahvalujemo!

Za denar se vse dobi. Tudi «Nova vera». Vsi udeleženci katoliškega shoda kupite to knjižico v Ljubljani! Nova, zelo poučna knjižica.

Naše prireditve.

Mladeniški tabor in okrožna prireditve v Slov. Bistrici, dne 12. avgusta se je veličastno izvršil. Ugodno vreme je pripomoglo, da je program tabora celotno uspel. Dež in oblačno nebo v noči pred prireditvijo so prirediteljem napravili veliko skrbi, a ko so Mariborčani, pomnoženi z odseki mariborskega okrožja, Sv. Lenarta, Sv. Benedikta, Hoč, Slivnice, Št. Janža in Jarenine dospeli z zjutrajšnjim vlakom ob 7. uri v Slov. Bistrico, se je oblačno nebo razjasnilo in imeli smo pri-

jetno hladno solnčno vreme. Bistričani so Orle gostoljubno in nad vse prijazno sprejeli. Za Orli so začeli fantje od vseh strani prihajati peš in na vozovih. Ob pol 10. uri se je vršila pod milim nebom na glavnem trgu služba božja. Sv. maša je služil g. dekan Jožef Čerjak, pridigoval pa je gospod Dr. Jerovšek iz Maribora. V vznešenih besedah je opominjal mladino na delo za vero in podžigal ljubezen do cerkve. Po službi božji se je vršil fantovski tabor. Otvoril ga je v imenu SKSZ dr. Jeraja in predal vodstvo tabora gospodu Stabeju. Po vrsti so nastopali govorniki. Po pozdravih g. dekana Čerjaka, predsednika domačega Orla gospoda Kosa in obč. svetnika gospoda Grila, je govoril dr. Capuder. Povdarjal je, da kat. mladina noče delati z bomkami in silo, temveč s silo katoliških načel. P. Pavel ki je za njim nastopil, je opisal z odločnimi besedami katoliško moštvo in pozval vse mladeniče, da se oklemejo Kristusa. Vsi nadaljni govorniki, ki so še nastopili, mladenič Napotnik iz Konjice, akademik Leskovar, mladenič iz Laporja, so povdarjali pomen mladeniške organizacije, ki doseže najvišji svoj sijaj v orlovstvu. Po zborovanju se je razvil sijajen sprevod po mestu, na čelu konjeniki. Popoldne se je vršil telovadni nastop. Bilo je nekaj velikanskega opazovati strumne gibke Orlov, Orlic in obojega naraščaja. Vrhunec je dosegla telovadba v orodni telovadbi, kjer je orodna vrsta mariborskega okrožja proizvajala naravnost vratolomne vaje. Navzoče občinstvo, nad 1500 oseb, ni štedilo s priznanjem naši vrli mladini. Posebno je navdušil navzočo mladino g. Campa, zastopnik OP s svojim globoko zamišljenim navduševalnim govorom. Po telovadbi se je razvila iskrena in neprisljuna zabava. Ko so udeleženci zvečer odhajali, so se le težko ločili od nad vse ljubeznivih in gostoljubnih Bistričanov.

Prva orlovska telovadna akademija v Kozjem dne 12. avgusta 1923 na vrtu restavracije Podlinšek je nad vse sijajno uspela. Sodelovali so poleg domačih mladih navdušenih Orlov, Orli in Orlice iz Pilštanja, Orli iz Podrede, Orli iz Rimskih Toplic in tudi bratski odsek Rajhenburg je poslal svoje zastopstvo. Akademijo je otvoril orlovski pevski zbor z orlovsko himno in tej je sledil obširen spored. Tajnik SLS v Kozjem g. Deželak je v vznešenih besedah pozdravil občinstvo. Burno pritrjevanje je pa sledilo jedernatemu programatičnemu govoru brata Ulage iz Rim. Toplic. Z živahnim odobravanjem so sledili gledalci telovadnim točkam na drogu in od prostih vaj so pa bile vaditeljske vaje na višku. Pa tudi Orlice in naraščajniki iz Pilštanja so želi priznanje in pohvalo. — Med posameznimi točkami je orlovski pevski zbor zapel več krasnih pesmic, s katerimi je naravnost vnel srca. — Kozje tako prekrasne priveditve še ni videlo. Mlademu kozjanskemu orlovskemu odseku pa bo ta prvi nastop in prvi uspeh nova pobuda za nadaljno požrtvalno delo v duhu prelepe orlovske organizacije.

St. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, dne 19. t. m. priredi tukajšnje kat. izobraževalno društvo v dvorani gostilne Arnuš pri Sv. Lenartu ob treh popoldnih veselic s sledečim sporedom: 1. Vprizoritev žaloigre «Užitkanji». 2. Vprizoritev burke «Dva gluha». 3. Nastop Orlov s skupinskimi vajami. 4. Prosta zabava. Vsi prijatelji društva in Orlov prav iskreno vabljeni!

Dopisl.

Dodatek k zaglavju «Naši poslanci med ljudstvom».

St. Jurij ob Taboru, dne 7. avgusta. Zastopane so bile razum ene, vse župnije. Predsedoval je Avgust Marovt iz Braslovč. Poslanec Krajnc je poročal o delu in ljudi, a ne brezuspešni borbi, ki jo bije Jugoslovanski klub v Beogradu za avtonomijo. Po poročilu se je razvila živahna debata, v katero so posegli pridno skoro vsi sodelavci. Obravnavalo se je dosedanje delo in kakšna naj bo v bodoče taktika Jugoslovanskega kluba. Po debati se je sklenila sledeča resolucija: Poslancem Jugoslovanskega kluba izrekamo popolno zaupnico in jih pozivamo, da vodijo tudi zanaprej neizprosni boj za avtonomijo Slovenije in za splošno dobrobit. Naj vzamejo takšno taktiko, kakor presodijo, da vodi sigurno in hitreje do cilja. Odločno protestiramo proti nasadnjaškemu kuluku ter zahtevamo, da se v Sloveniji ne sme izvajati. Poslanec se je tudi naročilo, da naj storijo vse, da se povzdigne hmeljarstvo v Savinjski dolini. Hmeljarsko društvo v Zalcu se poziva, da se obrača na našega poslanca in ne na samostojnega, ter mu izrazi svoje želje ter zahteva, katerim bo on drage volje čel na roko. Društvo mora biti nepristransko.

Gospodarstvo.

UPORABA SADJA IN ZELENJAVE.

V članku «Kmetijska dela v mesecu avgustu» smo že povedali, da uporaba sadja pri nas ni takšna, kakršna bi morala biti. Mnogi gospodarji svojega sadja ne uporabljajo tako, da bi imeli od njega čim več koristi. Kaj nam sicer pomaga še tako lepo in bogato obloženo sadno drevje, če sadja ne uporabimo v našo dobrobit, ampak ga predelamo edinole v več ali manj okusno alkoholno pijačo, ki se nam navsezadnje vsled nepazljivosti še pokvari. Mi pa potem gledamo, kako naše gospodinje kupujejo razne drage dodatke k jedilom, kakor marmelade, rozine in drugo, naši mlački pa grizejo rožičke, pomaranče in cukerčke, s čemer svojim nežnim želodcem vse prej škodujejo, nego koristijo. Koliko prikladnejši in zdravejši bi bili pač sadni izdelki v tej ali oni obliki, če bi jih nudili našim malim kri-

ščam. Pa tudi nam starejšim bi dišali prav dobro, saj sadje priporočajo celo zdravniki kot najbolj dietično živilo, ki še, bodisi sveže ali posušeno, nikomur ni škodovalo. Zato ga uživajo bolniki in tudi takšni ljudje, ki so si z alkoholnimi pijačami ali s premočno in pokvarjeno hrano pokvarili želodec.

Namen nastopnih vrstic je, pridobiti kmete-sadje-rejce za pametno sadno uporabo ter jih obenem seznaniti z najenostavnejšimi in praktičnimi metodami konserviranja sadja in povrtnine, kajti če hočemo te pridelke s pridom uporabljati, jih moramo konservirati. Sadeže konservirati pomeni torej, varovati jih pred pokvarjenjem s tem, da jih spravimo v takšno stanje in obliko, v kateri jih je mogoče tudi za dalje časa ohraniti.

Pokvarjenje sadja in zelenjave povzročajo majhne glivice ali bakterije, ki se naselijo na te stvari ter jih razkrojijo pod vplivom vlage in toplote. S sušenjem pa jih odvezamo toliko vlage, da je razvoj škodljivih glivic nemogoč. Istotako s segrevanjem ali vkuhavanjem preprečimo uničevalno delo glivic in raznih bakterij, ker jih z močno toplino pri 100 stop. C pokončamo. Večkrat pa devamo kake stvari tudi na led ali jih vlagamo v hladilnice, da ostanejo zdrave. Tu mrzlota ovira razvoj glivic.

Uporaba sadja se začneja s pridom že tedaj, ko začno odpadati prvi nezreli in črvivi jabolčni sadeži. — Tašen trebež služi za narejanje sadnega kisa ali octa. V to svrhu ga je očistiti od vsakršne nesnage, narezati na drobne krljice ter vložiti v lesene ali druge posode. Tako vloženo sadje je zaliti z vodo in postaviti na topel prostor, kjer se že po preteku nekaj dni začne kisati.

Ko pa sadje dozoreva, kar spoznamo po tem, da v večjih množinah odpada ter je zadobilo dotični sorti značilno barvo, tedaj je mogoče začeti z napravo sadnih zdrizov, sadnih mezg ali marmelad, sadnih kompotov, brezalkoholnih sadnih sokov, sadnih sirov in napoljed v štadiju užitne zrelosti s sušenjem.

Sušenje sadja je bilo nekdanj po vaseh dosti bolj razširjeno, nego je dandanes. To nam pričajo tuintam se nahajajoči ostanki nekdanjih takozvanih bikov ali pečnic, ki so služili obenem tudi za sušenje lanu.

Sušenje je najcenejši način konserviranja, ki je moč v vsakem tudi najmanjšem gospodinjstvu. Skrbne gospodinje izrabijo toploto ob času peke kruha ali pogaj; pa tudi na samem solncu posušijo mnogo sadja.

Za hitrejše sušenje so večje ali manjše sušilnice zelo na mestu. Dobro bi bilo, da bi več gospodarjev skupaj, recimo posestniki ene vasi, naročili sušilnico primerne velikosti. Na srednji kmetijski šol v Mariboru vpeljujejo takomenovano dr. Stojkovičovo sušilnico, ki ima to prednost, da se s pomočjo vijugastih kanalov in pločevinastih cevi prav dobro izrablja kurivo.

Za sušenje namenjeno sadje mora biti popolnoma zrelo, jabolka in hruške ne premehke. Črešnje, češnje in slive pa so najboljše takrat, ko so začele grbančiti lupijo, izpahnejo peščice in razrežejo sadje v krljice ali režnje ter izrežejo peščiče, da dobimo lepši in okusnejši sadni izdelek. Dobe se tudi stroji, ki obenem lupijo, izpahnejo peščiče in razrežejo sadje o krljice ali majhne obročke. Hruške se na peči ali na solncu kaj nerade sušijo; zato jih je neposredno pred sušenjem pariti v sopari tako dolgo, da postanejo mehke. Za takšno parjenje nam služi najbolje parni kotliček. Ako pa tega nimamo, pa navadni kotel, v katerega postavimo trinog in na njo jerbašček s hruškami. Na dno nalijemo toliko vode, da krop ne doseže sadja. Pokrov ovijemo s cunjami, da para ne odhaja. Ako hočemo, da obdrži sadje svojo barvo, ga položimo pred sušenjem v slano vodo. Ena žlica soli zadostuje na 1 liter vode.

Na približno enak način kakor sadje sušimo tudi sočivje in zelenjavo. Tudi tega polagamo pred sušenjem v slano vodo. Če hočemo hitro sušiti in dobiti okusnejši izdelek, moramo sočivje poprej pariti tako dolgo, da je mogoče posamezne komade pretakniti s slamnato bilko. Sušenje se priporoča pri fižolu in grahu, poreju in paradiznicah.

Sadni zdris ali želo dobimo, ako neprezrelo sadje z nekoliko vode samo toliko časa kuhamo, da iztisnemo iz njega sok. Poslajšan sok kuhamo nato še toliko časa, da se s pomočjo pektinovitih snovi, ki se nahajajo le v trdem sadju (največ v kutinah), strne in postane vlečljiv. Pri vkuhavanju je paziti na to, da ne zamudimo trenutka strjenja, kajti po dolgem kuhanju postane zdris zopet redka tekočina. O tem se prepričamo, ako med kuhanjem večkrat vlijemo par kapljic na mrzel krožnik ter pogledamo, ali se tekočina strdi ali ne. Če se napravi čez kapljico tanka kožica, je čas, da se posoda potegne od ognja. Vroča tekočina se zlije v primerne posode in ko se je ohladila, postane žličasta. Posode zavežemo s pergamentnim papirjem, katerega smo poprej pomočili v čisti špirit. Da dosežemo pri patentovanih konservnih steklenicah neprodušno zaprtje, jih steriliziramo, to je, segrevamo 10—15 minut pri 80—90 stop. C.

Sadni kompot se razločuje od mezge ali marmelade po tem, da za kompot vkuhamo celo ali razkosano sadje z dodatkom malo vode in sladkorja, med tem ko so pa mezge sparjeni, skozi sito pretlačeni in nato s primeranim kuhanjem zgoščeni sadni izdelki. Mezge iz marelic, breskev in češpelj so najokusnejše in osobito za pripravljanje omelet najprikladnejše.

Sadni sir se napravi iz sadnih vrst, ki vsebujejo precej pektinovitih snovi, kakor iz kutin, češpelj in jabolok. Najprej se priredi mezga, katero kuhamo potem tako dolgo, dokler v kepar ne odpada od kuhače. Nato jo damo v primerne oblike ali modla, da se sir nekoliko osuši. Tako osušen sir zvrnemo na papir potrošen s sladkorjem. Ko je dovolj posušen, ga zavijemo v bel papir in shranimo v škatljah ali lončenih posodah.

Sadni sir se v primeru z drugimi mehki izdelki najbolje drži.

Sadni sok brez alkohola napravimo, ako sok zrelega sadja s pomočjo pare izlužimo, očistimo, steriliziramo in v neprodušne steklenice nalijemo. Koliko je privedati sladkorja, je okus vsakega posameznika. Sadni sok je shraniti na hladnem prostoru, da se ne pokvari.

Sočivje in zelenjavo konserviramo najenostavnejše z vlaganjem v kis, kateri način je zlasti pri kumarah povsod v navadi. V to svrhu vzamemo male, sveže kumare brez poškodb, jih dobro osolimo in po preteku 12 ur vložimo v lonce ali druge posode. Vmes denemo nekoliko popra, zelene paprike, višnjevega listja in jagneža. Nato jih zalijemo z vinskim kisom ali zelo dobrim sadnim kisom. Čez osem dni kis odlijemo, prekuhamo in pene posnamemo. Ohlajen kis nalijemo zopet na kumare, zavežemo posode s pergamentnim papirjem in jih hranimo na suhem, hladnem prostoru.

Slično kakor kumare, konserviramo tudi fižol v stročju. Za to je pripraven fižol z manj razvitim zrnjem, ki nima še nobenih niti. Ko smo ga očistili, ga kuhamo 5 minut v slani vodi. Nato fižol stresemo v rešeto, da se odcedi in presipljemo v skledo ter polijemo z vrelinim kisom. Prihodnji dan ga vlagamo v steklenice in zalijemo s kisom. Med stročje denemo nekoliko popra in lavorjevega listja. Da se fižol ne pokvari, nalijemo na vrh nekoliko namiznega olja, ki zabranjuje pristop zraka. Steklenice zavežemo s pergamentnim papirjem in hranimo na primeren kraju.

Kako je pripravljati kislo zelje in kislo repo, pa tukaj ne bom navajal, ker so v teh poslih naše gospodinje povečini že dovolj izkušene.

Navedeni načini konserviranja so najriprostejši in povsod najlažje izvedljivi. Zeleti bi bilo samo to, da pametna uporaba sadja, sočivja in zelenjave prodre v slednjo hišo. S tem se bodemo obvarovali pred izgubami, ki bi sicer nastale včasih vsled preobilice teh za prehrano človeštva prekoristnih sadežev ter izognili nakupovanju dragih, toda manj vrednih surogatov.

Kdor želi natančnejše razprave o tem predmetu, ali se hoče baviti s konserviranjem v večjem obsegu, naj naroči knjigo «Konserviranje sadja in vsakovrstnih povrtnin za domačo uporabo», ki jo je spisal g. Josip Zupanc, okrajni ekonom v Ptujju. Dobi se pri njem, ali pa v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Vekoslav Štampar.

NASIM DEKLETOM-VRTNARICAM.

Največji ponos vsakega slovensko-kmetkega dekleta so: vrt, greda in okna. In zakaj? Radi cvetlic, ki jih gojijo ter negujejo slovenska dekleta v svojih vrtovih, na gredah in v cvetličnih lončkih na oknih. Ponos na cvetlice, na nežno grlo in na milo slovensko pesem je nekaj res hvalevrednega pri naši kmetijski ženski mladosti. Naša vrta, za vse dobro vneta kmetška dekleta so bila doslej tudi glavna opora in ponos naše stranke. Osobito naše časopisje se ima edinole zahvaliti vstrajni in požrtvalni agitaciji naših kmetijskih deklet, da je prodrlo in se razširilo po vseh vaseh ter hišah Slovenske Stajerske. Radi neumornega dela naše deklishe mladine za razširjenje našega tiska se bi rad «Slov. Gospodar» našim dekletom tudi hvaležnega izkazal. In v čem bode v prihodnje obstojala ta hvaležnost? V zbujanju ter podžiganju glavnega deklishega ponosa, v strokovnem poduku: kako gojiti in negovati cvetlice na vrtu, gredi in v lončkih na oknih. Začeli bomo v prihodnji številki z opisovanjem najlepše, najbolj prijetno duhteče in najbolj razširjene vrtnice — vrtnice. Bavili se bomo z njo od izkopavanja ter saditve divjaka do njenega bajno lepega cvetja in do pozimske ohranitve vrtnice pred mrazom. Res je, da je marsikatero kmetško deklet prav dobro poučeno glede gojenja vrtnic, a naš namen z opisovanjem umetnega gojenja vrtnic bi naj bil ta, da bi si vsako deklet znalo z malim trudom vzgojiti raznobarvne in najlepše vrtnice s čim najmanjšim trudom, a v tako bunjih barvah in prijetnem vonju, da bodo ponos, kras in veselje vsakega kmetkega vrta. Kakor hitro pa bomo končali s temeljitim poukom glede gojenja vrtnic, pa se bomo lotili nageljčka in za tem še vseh drugih cvetlic, ki rastejo, uspevajo in so udomačene po naših kmetijskih vrtovih.

Dekleta pa bodo vprašala: Kdo neki vam bom za vsako številko preskrbel take spise, ker ste do sedaj pisali samo o vinski trti, gnoju, živini itd., a niti enkrat ne o vrtnih cvetlicah. Ravno glede tega pomisleka ste lahko dekleta čisto brez skrbi. Kakor znano, je bilo doslej videti najlepše in glede kakovosti najprijetnejše cvetlice po samostanskih vrtovih, gredah, oknih in altarjih. Samostanski vrtnarji so glede res strokovnega gojenja cvetlic pri nas na Slovenskem najboljši strokovnjaki. In ravno staropreiskusnega samostanskega vrtnarja si je «Slov. Gospodar» že naprosil, da bo skozi leta za vsako številko napisal nekaj o sajenju, rasti, gojenju in ohranitvi onih cvetlic, katere pozna in jih ljubi srce slovensko-kmetkega dekleta. Ta samostanski vrtnar je tudi radevolje objubil, da bo potem «Gospodarja» odgovarjal na vsa vprašanja deklet-vrtnaric glede gojenja, negovanja in boleznih te ali one vrtnice cvetlice. Vsa tozadnja vprašanja bomo vsak teden poslali našemu vrtnarskemu veščaku, on bo odgovoril in odgovor bomo potem vsem v pouk objavili v «Gospodarju».

Sedaj goji, okopava ter zaliva takozvani deklishe vrtec «Naš dom.» Na tem deklishekem vrtcu pa poganjajo samo cvetke umstvene in srčne izobrazbe, «Gospodarjev» deklishe vrtec pa se bo pečal v prihodnje s strokovnjaškim gojenjem resničnih cvetlic. Upamo in pričakujemo, da bo «Gospodarjev» deklishe vrtec vzbudil pri

naših vrlih dekletih obeno pozornost, zanimanje ter posnemanje njegovih nauk. Prihodnjic torej začnemo z našim resničnim dekliškim vrtno in sicer z vrtnico. Dekleta, bodoče strokovno naobrazene vrtnarice, na vsakotodensko svidenje v resničnem dekliškem vrtnu, ki bi naj po letih temeljitega opisovanja raznih pri nas udomačenih cvetlic postal tako lep, duhteč in vabljev, kot je kak samostanski cvetlični vrt. Toliko za uvod — samostanski vrtnar.

NEKAJ ZA NAŠE GOSPODINJE.

Našim dekliškim vrtnaricam smo obljubili v «Gospodarju» stalno gredo. Pa, ako dobijo nekaj dekleta, morajo dobiti tudi žene in gospodinje, ker pretežna večina in vsebina «Gospodarja» je namenjena ter posvečena politični in gospodarski izobrazbi naših fantov in mož.

Glede deklet smo rekli, da je njihov ponos: vrt, greda in okno. Ponos prave kmetijske gospodinje pa je dvorišče in na dvorišču pa raznovrstna kurja družina od priproste kokoši do orjaškega purana. Saj je ravno dvorišče prvo, kar si ogleda vsaka gospodinja, ako se mudi na nedeljskem obisku pri sosedih. Za dvoriščem šele pridejo svinjaki in ogled ostalega kraljestva slovenske gospodinje. In ravno s kurjim dvorom, tem ponosom slovenskih gospodinj, se bo v prihodnje začel pečati «Slov. Gospodar» v strokovnjaškem oziru. Našim vrhim gospodinjam v pouk bomo začeli izpod peresa praktičnega strokovnjaka priobčevati članke, ki bodo obravnavali umno, za naše kmetijske razmere praktično, pa tudi dobičkanosno kurjerejo.

Kurjereja je pri nas na Slovenskem in osobito še na kmetih tako nekaj bolj postranskega. Kure se nekako redijo same, gospodinja se zmeni za nje le zjutraj, ko jih izpusti iz kurjeka in zvečer, ko zapre na kurjeku vrata. Ob nedeljah, praznikih, in raznih drugih slovesnih priložnostih, ko romajo kurja življenja pod nož, v peč in v človeški želodec. Namen kurjerejnih člankov v «Gospodarju» za prihodnje bi bil ta:

Vzbuditi pri naših gospodinjah zanimanje za kurjerejo po pasmah, ki pri nas na Slov. Štajerskem najbolj prosperajo, se najbolj obnesejo in vržejo tudi največ dobička z ozirom na meso in jajca.

Torej slovenske gospodinje, da ne boste v prihodnje godrnjale nad «Gospodarjem», da je pisan samo za izobrazbo moškega spola, bomo tudi vam odkazali stalni kotichek, ki se bo stalno bavil z umno ter dobičkanosno kurjerejo. Zagotavljam vas, ako se boste ravnale po nasvetih res praktično preizkušenega «Gospodarjevega» kurjereja, ne bo vaš kurji dvor samo vaš ponos, ampak vam bo nosil mesečno lep denarni izkupiček, ob nedeljah, praznikih in drugih slovesnih priložnostih pa bo nudil celi družini slastno, okusno in tečno pečenko. Gospodinje, na svidenje prihodnjic — umni in praktični kurjerejec — doma v samostanu.

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v drugi polovici meseca avgusta sledeča predavanja: na Štajerskem: v nedeljo, dne 19. avgusta: 1. v Trbnjahu o živinoreji, Wernig, 2. v Stranicač o kmetijstvu, Štamberger, 2. v Hotiči o živinoreji, Vojsk, 4. v Murških Petrovcih o sadjarstvu, Pavlica, 5. v Št. Jurju ob Šč., o vrnarstvu, Matjašič. V nedeljo, dne 26. avgusta: 1. V Matjancih o živinoreji, Pavlica.

Sv. Lenart v Slov. gor. Zadnje nedelje meseca avgusta t. l. se vrši pri Sv. Lenartu v Slov. gor. občni zbor tukajšnje podružnice čebelarstva društva za Slovenija. Vsi prijatelji in gojitelji čebel ter člani podružnice ste povabljeni, da se zborovanja, na katerem bode priznani strokovnjak g. Ivan Jurančič poročal o čebelarstvu zakonu in o čebelarstvu kongresu in razstavi v Sarajevu, katera je bila otvorjena dne 12. t. m.

Žitni trg. Cena žita na trgu je še vedno previsoka, pa vlada radi tega veliko mrtvilo v trgovini z žitom in moko. Krivda leži na krogih, ki mislijo, da bodo zbravnili nadaljnje padanje cen pri žitu ter svoje zaloge drago prodali. Ker so pa na svetovnih tržiščih cene neprijetno nižje, bodo morali producenti na vsak način cene izravnati z svetovnimi, če bodo hoteli svoje zaloge prodati vsaj na domačem trgu. Zato pa se kupci držijo zelo v ozadju ter kupujejo samo za najnujnejšo potrebo. — Pšenica se je od vseh strani ponujala v izredno dobri kakovosti. Na trg je prišla tudi pšenica iz Mačve v Srbiji in sicer v začetku po 340 din., pozneje pa po 330 din. Tudi Vojvodinci so popustili v ceni ter so pšenico, ki so jo v začetku cenili po 360 din., pozneje prodajali po 345 din. Trgovski zaključki pa so bili vključ znižanju neznatni. — R. ž. Cena 320—330 din. za 100 kg postavljena na postajo v Bački. Zanimanje za rž je bilo zelo slabo. — Za ječmen je bilo istotako malo kupcev. Pivovarne še čakajo na nadaljnji padec cen. Prodajal se je vojvodinski ječmen po 285 din., srbski po 250—275 din. — Oves. Prihaja ga mnogo na trg, posebno iz Bosne in Južne Srbije. Kupuje ga do sedaj edino vojaška uprava. Cena bosanskemu ovsu 275—285 din., bačkemu pa 290—295 din. — Kupčija s koruzo počiva. Blaga je dovolj na prodaj po 280—290 din., samo kupcev je izredno malo, ker raje čakajo na novo koruzo. — Moka. Cena istotako padla. Vojvodinski producenti in velemlinarji zelo nudijo moko, ker se boje še nadaljnega padca, kar bi jih občutno oškodovalo, ker še imajo precej moke od starega žita. Cene za mularico 585—600 din za 100 kg, ob enem z vrečami. — Otrobe. Za otrobe je zelo malo kupcev. Cena 145—155 din. za 100 kg.

XVIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zatec, CSR., dne 10. avgusta 1923. Pri ugodnem vremenu prehaja v škropljenih nasadih cvet v kobule; tu in tam se rastlina tudi še le pripravljala na cvet. Za popolno oko-

buljenje bilo bi temeljito preomečenje zemlje nujno potrebno, kar pa pri stanovitnem vremenskem značaju ni pričakovati; k večjemu, da se bo zemlja povodom neviht nekoliko zmočila. Bolani in slabotni nasadi so se še bolj poslabšali in bodo brez pridelka. V mnogih nasadih se opazuje solnčni palež.

Upanje na novo letino se je vobče poslabšalo in bo množina letošnjega pridelka znesla komaj eno tretjino lanskega. Z obiranjem bomo pričeli še le zadnji teden meseca avgusta; tu pa tam tudi še le začetkom meseca septembra. Novi hmelj bo najboljše kakovosti. Mrčes je ves izginil. Z ozirom na vse to je razpoloženje na trgu zelo črvsto, cene pa rastejo od ure do ure. Hmelj iz leta 1922 se plačuje do 2600, oni iz leta 1921 pa do 2000 čK za 50 kg. Povprašanje prekorača ponudbe. — Savez hmelj. društev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 93 in pol do 94 in pol dinarjev, 100 francoskih frankov stane 533—538 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1322 in pol do 0.1332 in pol D, za 100 čehoslovaških kron 277 do 270 D, za 100 nemških mark 0.0025 do 0.0026 D in za 100 laških lir 405 in pol do 407 in pol dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.85 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za pet točk.

V 45 vrstah

se izdelujejo testenine «Pekatete.» Nekaterim ugajajo debeli, drugim drobni makaroni, tem vrvice, onim polži itd., vse pa so tečne, redilne in tako okusne, da jih vsepovsod hvalijo.

Draginja skokoma narašča, kljub temu pa se vsled ugodnega stanja dinarja kupi vseh vrst manufakturno in modno blago po priznani nizkih cenah pri vsem dobroznani in priljubljeni tvrdki Franc Mastek, Maribor, Glavni trg 16. Prepričajte se! 680

Draginja narašča. Vključ temu se v novo otvorjeni trgovini Franc Senčar, Ljutomer—Mala Nedelja prodaja razno oblačilno, specerijsko in drobno blago vsled ugodnega nakupa po izredno nizkih cenah. Prepričajte se. 800 2—1

Nova knjiga! Gladiatorji. Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. Angleški spisal Whyte Melville. I. in II. del. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Naša tiskarna je izdala Gladiatorje v ponatisu. S tem je jako ustregla našemu ljudstvu. Zdaj že skoraj ni več dobiti poštene pripovedne knjig, starih ni več, novih pa radi draginje nikdo več ne založi. Gladiatorji so krasen roman iz prvih časov krščanstva. Kdor začne to povest enkrat brati, je ne odloži poprej, dokler je ne prečita. Cela povest obsega dva zvezka. Cena je za naše razmere zelo nizka. Prvi del stane s poštnino vred 9 D, drugi del 11 D. Dobi se v Cirilovi tiskarni, Maribor.

P. n. občinstvo se ponovno opozarja, da upravnništvo na vprašanja brez priložene poštnine ne odgovarja.

MALA OZNANILA.

Profesor vzame gimnazijca na hrano in stanovanje. F. G., Krekova ulica 14-1. 854

Tri dijake ali dijakinje sprejme na stanovanje in hrano J. S., Koroščeva ul. 6-II. Glasovir na razpolago. 862

Lepo stanovanje in dobro hrano najdeta 1—2 dijaka iz dobre družine. Naslov Karol Berdan, Vošnjakova ul. 22-I. 860

Za naslove, kjer bi se sprejele dijakinje na hrano in stanovanje, se prosil. Naslov v upravnistvu. 835 2—

Mlado ročno dekle za knjigovoznico se takoj sprejme. — Vpraša se pri g. W. Blanke, knjigovoznica, Ptuj. 853

Viničarja išče gospa Emilija Rak na Grušovi št. 26 — tri do štiri delavce — naj se takoj oglasi. 866

Sprejme se na srednje posestvo majerja, ki razume vsa poljska dela in ima nekaj delavskih moči. Več se izve v upravi. 847 2—1

Viničar s 3—4 dorastlimi delovnimi močmi se išče za Limbuš. Pojasnila daje oglasni zavod Vršič, Maribor, Šlomškov trg 16. 865

Pristavnika (majerja) ter viničarja z večjo družino sprejme pod ugodnimi pogoji uprava posest. Strassenhofen, pošta Gor. Sv. Kungota. 848

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano. Mlinska ulica št. 31. Maribor. 863

Viničar in majer s 4 do 5 ljudmi se pod zelo dobrim pogojem sprejmeta pri Richardu Ogriseg, občina Lajtersberg pri Mariboru. 831

Sprejemem takoj eno pridno in pošteno dekle nad 25 let staro, katera zna kuhati in tudi druga gospodinjska dela. Prednost imajo tiste iz dežele. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Oglasiti se je pri Fani Polanc, valjni mlin, Radeče pri Zidanem mostu. 829 2—

Lepa enonadstropna trgovska hiša v sredini manjšega mesta, tik cerkve in kolodvora se takoj prodaja za 140 tisoč din. Zraven je precej zemljišča. Naslov v upravnistvu. 856

Malo lepo posestvo na prodaj. Sadonosnik, travnik in zelo dobro njiva, stara, velika kmetijska hiša, tri četrt ure od mesta. Pojasnila daje Zrinjskega ulica 16. Studenci pri Mariboru. 851

Proda se hiša v Kostanjevici pripravna za vsako obrt, 10 oralov travnika, 3 orale njiv in 5 oralov gozda. Naslov v upravnistvu. 858

Malo posestvo, pol ure od postaje Pragersko, 4 orali, lepa lega, se prodaja. Jožef Jerič, Leskovec 29. 861

Proda se takoj manjše posestvo v župniji Sv. Jurij na Ščavnici. Naslov v upravi. 852

Posestvo v Gor. Ložnici, pet oralov travnika, 4 orale njiv, s hišo, se da s 1. novembrom v najem ali se prodaja. — Viljem Abt, Maribor, Kejarjeva ulica 8. 850 2—1

Hiša na prodaj. Obstoječa iz 4 stanovanj, električna razsvetljava, pri glavni cesti, 10 minut od mesta Celje, Gaberje, zraven je čez en oral zemlje ali še več, kakor je kupcu ugodneje, nekaj gospodarskega poslopja, pripravno za ka kega obrtnika; prodaja se po ugodni ceni zavoljo preselitve. Izve se pri Jos. Verbnik, tesarski mojster, Gaberje 134 Celje. 163

Dve vinogradni posestvi, obstoječi iz 9 oralov zemlje, poleg gozd, tri njive in sadonosnik, se prodaja skupaj ali pa tudi vsako posebej. Letošnja trgategov okoli 40 polovnjakov, se na željo prodaja zra ven. Posestvo leži v Spodnj. Jakobskem dolu. Več pove gostilničar Ketiš tam. 3-

Proda se posestvo, lepa lega, 7 oralov, 50 korakov od okr. ceste, pol ure od Rogatec, stanovanje takoj na razpolago. Cena 65.000 D. Anton Kidrič, Vičja vas 30, pošta Rogatec. 815 2—

Redka priložnost! Mlin, zidan z opeko krit, z dvema tečajema, na močni stalni vodi; nekaj je popravila. Zraven je en travnik, prostor primeren za stavbišče, tik kolodvora, ob državni cesti, se takoj prodaja. Cena po dogovoru. Natančneje se izve pri Mihaelu Gobec, Mestinje, p. Podplat. 811 3—

Prodajam posestvo, blizu 4 orale, hiša ugodna za trgovino hlev. Cena 45.000 D. Vpraša se: Vončina, Sromlje pri Brežicah. 812 2—

Občni zbor posojilnice in hranilnice pri Sv. Emi se vrši dne 26. avgusta 1923 v posojilniških prostorih ob 3. uri popoldne. 1. Citanje zadnjega zapisnika. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za 1. 1922. 5. Slučajnosti. 855

Hiša z vrtom, njivo in svinjskim hlevom, se v Studenci pri Mariboru, na glavni prometni cesti, po ceni za 45000 K prodaja. Stanovanje z nakupom takoj prosto. Vpraša se pri K. Baier, Maribor, Frankopanova ul. 11, I. 836 2—

Proda se umetni mliha na stalni močni vodi, pekarna z branjarjo in gospodarsko poslopje z svojo električno lučjo, štirje vrtovi. Proda se pekarna z dvema vrtoma tudi posebej. Pridela se 11 hl vina in 28 hl jabolčnika. Košnje za eno govedo, cena ugodna. Naslov v upravnistvu. 713

Dva nova poljedelska vitlja, eden stoječ, drugi ležeč, se prodajata pri Karolu Scholl, Sv. Ij v Slov. gor. 841 2—

Dobrohranjen harmonij s 5 registri, ameriški sistem (Saugluft) se po ceni prodaja. Naslov v upravnistvu. 816 2—

Kupim razno orodje (tudi stroje) za vezanje knjig. Orodje je lahko rabljeno. Naslov pove upravnistvo «Slov. Gospodarja.» 824 5—

KUPUJEM

po najvišji dnevni ceni rezane in izpadene lase.

IZDELJUJEM

in prodajam kite in vsa lasna dela

M. Feticch-Frankheim, česalni salon za dame. Maribor, Stolna ulica 2. 833 10—

BRATA VOŠNJAK, PTUJ. Prvovrstni podplati.

Najboljše zgoranje usnje. 693

Marija BAUMGARTNER
zaloga pohištva
Celje, Gosposka ulica 25

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

Opeke
vseh vrst

Apno

Cement

Premog

Opekarna

JAKOB MATZUN, Ptuj

CEMENT

osilci (travérze) vedno v zalogi in v vsaki množini ter najnižji ceni pri

Franc Drogenik, Poljčane.
14 431

Priznano najboljšé

pekarske kose

(Höllenssen)

prilagojena založnik in samoprodajalca te znamke za Jugoslavijo tvrdka F. S. Škrabar, Višnja gora. Preprodajalcem ugodne cene! 11—15 523

LES

orehov in jesenov kupuje

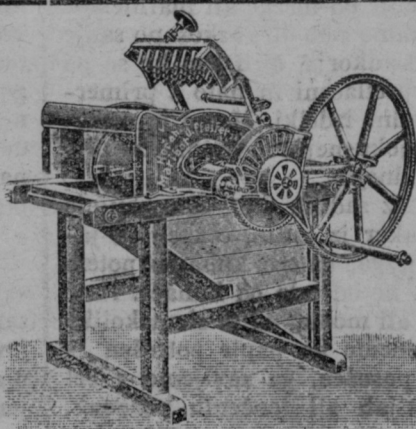
M. OBRAN

električna žaga

Maribor, Tattenbachova ulica
792 10—

Tovarna kmetijskih strojev in livarna železa

J. PFEIFER ml., Hoče pri Mariboru

Izdeluje: mlatilnice za roko, vitelj in motorno moč, vitelje za 1 in 2 konja, vejalnice, slamozeznice, sadne mlino, brane za travnike, reporeznice itd. Zelezno opremo za žage, vencičianerce vseh vrst, cirkularne žage, transmisije, vse litvine iz železa in kovine. Popravila vseh strojev in motorjev. Postrežba točna, zmerne cene.

Oglejte si moje izdelke
v mariborski razstavi!

Molitvenik, najlepši in najcenejši, je dr. Zdešarjevo „Navodilo za pravo pobožnost do Matere božje.“ — Cena vezanemu izvodu šest dinarjev po pošti en dinar več. — Dobi se v TISKARNI SV. CIRILA v Mariboru, pri Slogi v Ljubljani na Poljanskem nasipu 10, in po drugih knjigarnah. Kdor kupi skupaj vsaj 10 izvodov, dobi 15% popusta. 660

Poziv.

Dotična oseba, ki je v noči med 4. in 5. avgustom v mojo miznico pri Gajšku vlomila in mi večjo svoto denarja odnesla, se poziva, istega zanesljivo do 25. t. m. mi vrniti, sicer jo sodnji naznamim, ker je ime iste znano.

Slovenjgrдец, dne 8. avgusta 1923.

472 Minka Lesjak.

Usnje in podplate

kupite najboljše

v novi trgovini z usnjem in galanterijo

O. SKAZA IN DRUG V PTUJU.

V zalogi tudi čevljarске potrebnščine, čevlji, sandale, raznovrstne gamaše, hlačni jermeni, športni pasovi, listnice za spise in denar, potni kovčki, ženske torbice (cekarje) za trg iz usnja, razni nahrbtniki in drugo.

Cena in solidna postrežba! Prepričajte se sami!

Lovci pozor!

Prej ko kupite municijo, napravite samo en poskus in prepričali se boste, da se dobi dobro in po ceni blago tudi pri domači tvrdki

Anton Brenčič,

trgovina z železino
v Ptuj.

Kostanjev les,

kakor običajno razžagana na 120 cm dolga in od 10—30 cm debela drva kupuje po dnevni ceni lesna tvrdka

Ernest Marinc, Celje

(pisarniški lokali so od 15. julija v lastni hiši Zrinjsko Frankopanska ulica 4, tik mestne šole). 846 3—1

Žagmojster

za polnojarmentik, zelo dobro izvežban z dolgoletno prakso, zanesljiv, se sprejme proti dobremu plačilu, dobi tudi stanovanje, prosto kurivo, luč in vrt. Oziralo se bo le na prvovrstno moč. Samo pismene ponudbe na Ivana Rojs, Ormož. 798 5—

K. & R. JEŽEK, MARIBOR

Meleje štev. 103.

Izvršujemo vse vrste poljedelskih strojev,

kakor: pluge, brane, valje, kultivatorje, sejalne stroje, okopače, kosilne stroje, mlaticke za ročni, vitelni in motorni pogon, motorje na bencin in sesalni plin, parne lokomobile, slamo-reznice, re-poreznice, drobilne mlince, koruzne robkarje, sadne mlince, mltne čistilnice, vinske preše, mlince za gredje, sesalke, kotle, parilnice itd.

Kompletne

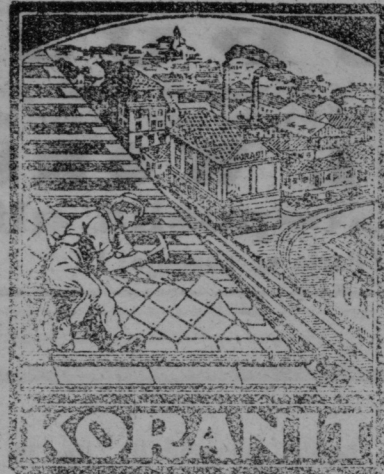
žage, mlince, opokarne, armature za krožne peči in sploh vse dele transmisij za tovarne.

← Lastna moderna žilarna železa in kovin. →

Cene zmerno!

Zahtevajte prospekte in ponudbe!

Umetno in naravno bosaške in francoske milaške kamenje. 760

najboljši material za pokrivanje streh. - Prevezamem tudi črno-pokrivaška dela, strehe iz lesnega cementa in strešne lopenke. Skladišče: **MAKS USSAR, Maribor** Gregorčičeva ul. 17.

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica) 2-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Umetna gnojila

Superfostat

Tomasova drozga

Kalijeva sol

po brezkonkurenčnih cenah

Kemički proizvodni d. d.

Zagreb

Illica br. 65

Telef. 23.38

Najboljše inserirate
v „Slov. Gospodarju“!

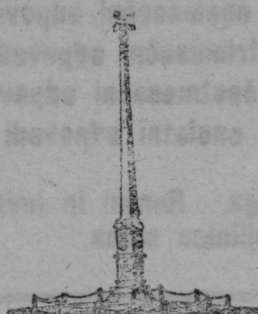
POZOR!

SVINJEREJA

daje le tedaj dobiček, če nobena svinja ne zboli.

Obeliskove kapljice za svinje „Sussanol“

(iz lekarne pri „Obelisku“ v Celovcu) učinkujejo in zavarujejo pred zgubo.

To dokazuje tisoč zahvalnih pisem.

Izborno sredstvo proti kugi.

V steklenicah po 7 D.

Glejte na varnostno znamko „Obelisk.“

Glavna zaloga za SHS: Lekarna „Pri zamorcu“ K. WOLF, MARIBOR.

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POŠOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA štev. 6, reg. z. z n. zav.

obrestuje od 1. avgusta 1923 navadne hranilne vloge, katere se zamore vsak čas dvigniti, po

6%

Stalnejše vloge po dogovoru.

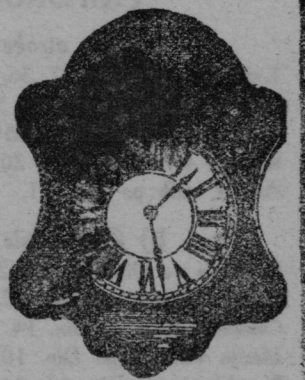
Rafael Marš, urar

Ljutomer, Stari trg št. 58.

Imam v zalogi žepne ter stenske ure in budilke, kakor tudi srebrne in zlate poročne prstane po najnižji ceni. Sprejmejo se tudi vsa v to stroko spadajoča dela.

748 4—1

Hamburg — Amerika Linija

in
United American Lines Inc.

Filijalka

SIMON KMETEC, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica štev. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

J. G. Drašković

ZAGREB „B“ Cesta pri državnem kolodvoru ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25, — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinka c. 160. — Split: Ante Buić, Dinklecijanova ebala 18. — Grui: Ivo Lovričević — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4. 850

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno
manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHKE
Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Perje za postelje!!!

**P
O
Z
O
R**

Tudi Vi se boste prepričali, da je v Vašo
korist, ako si ogledate najprvo

velikansko manufakturno zalogo
tvrdke

Alojz DROFENIK
„Pri Seincu“

CELJE, GLAVNI TRG 9
predno kupite oblačilo.

Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozem-
skega oblačilnega blaga.

Za obilen obisk se priporoča **Alojz Drefenk.**

**V
A
Ž
N
O**

Na drobno!

Na debelo!

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri tvrdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

586

Na drobno!

Na debelo!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) *Za otroke*

Kvišku srca po Din. 27, 36, 39 in 40.
Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52.
Prijetelj otroški po Din. 650 in 750.
Ključek nebeški po Din. 20, 30.
Angelj varih po Din. 11.

b) *Za odrasle*

Begemila po Din. 15, 22, 25,
Pobožni kristjan po Din. 12.
Čaščena Marija po Din. 14, 48, 60,
Marija varbinja po Din. 10, 36.
Sv. Alojzij po Din. 15, 34.
Nebesa, naš dom po Din. 42.
Skrb za dušo po Din. 15, 22, 30.
Sv. ura (velike črke) Din. 12, 15, 30.
Mali duhovni zaklad (velike črke) Din. 12,
Marija Kraljica po Din. 42.
Venec pobožnih molitev po Din. 40.

Venec pobožnih pesmi Din. 15.
Sv. Pismo, Evangelji in Dejanja apostolov po Din. 10.
Kvišku srca Posmarica (zl. obr.) Din. 19.
Premišljevanja za cele leto I. in II. del.
Din. 32.
Družba vodnega čiščenja, 2 molitveni del.
Din. 3.
Kratko navedilo za pobožnost M. B.
Kraljice src Din. 5.
Vir življenja Din. 18.
Duša popolna Din. 20.
Duša spokorna Din. 20.
Bog med nami Din. 12.
Večno življenje (rdeča obr.) Din. 24.
(zlata obr.) Din. 33.
Slava Gospodu Din. 18.
Nebeška hrana I. in II. del Din. 15.
Priprava na smrt Din. 16.

Naznanilo.

Podpisani konzorcij uljudno naznanja vsem vlč. žup-
nim uradom, slavnim cerkvenim predstojništvom in obči-
nam, kakor tudi vsem p. t. interesentom, da je ustanovil v

Mariboru, Tomanova ulica, novo
kovinsko zvonolivarno

pod imenom

Mariborska zvonolivarna

Na čelu tega podjetja je g. Rudolf Greussing, izkušen moj-
ster in specialist v zvonolivarski stroki, kar omogočuje tvrdki
izvršiti vsak nalog v najboljšem načinu.

Tvrdka prevzame izdelovanje zvonov v vsaki velikosti,
kakor tudi prelivanje starih zvonov ter *jamiči* za čist in lepo
doneč glas in harmonično-melodične akorde.

Istodobno se bo gledalo na umetno in vrednostno ozaljš-
šanje (Ausschmückung) zvonov ter da se postavijo *najnižje*
cene.

Stavba tovarne je tako daleč dovršena, da se že sedaj
sprejemajo naročila. *Naročila se bodo točno izvršila.*

Priporoča se za cenjena naročila

468 2—1

z odličnim spoštovanjem

Mariborska zvonolivarna

pisarna pri tvrdki A. Zoratti, Strossmajerjeva ulica 3.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode svetililk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

— pri 'BELEM VOLU' —

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenshi s 1. julijem 1923 po:

6% brez odpovedi,
6 1/2% proti enomesečni odpovedi,
7% proti trimesečni odpovedi,
7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica sama,

Somišljeniki širite naše liste!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.